Бутун дунё пролетарлари, бирлашингиз!

ТОШКЕНТ оқшоми

ИЖТИМОИЙ-СИЁСИЙ ШАҲАР РЎЗНОМАСИ

Газета 1966 йил 1 июлдан чиқа бошлаган. ◎ № 3 (7. 392) ◎ 1991 йил 4 январь, жума ◎ Баҳоси 8 тийин.

БИНО ҚАД РОСТЛАДИ

Шаҳримизнинг Бош универсал магазини ёнида яна бир турар жой биноси қад ростлаяпти. Қурилишни Тошкент қурилиш Бош бошқармасига қарашли 49-қурилиш бошқармаси бунёдкорлари амалга оширмоқдалар.

4 миллион 934 минг сўм турадиган бу бинода қурувчилар астойдил тер тўкишмоқда. Бинокорлар умумий сатҳи 4326 квадрат метр бўлган уйни муддатидан илгари топшириш ниятидалар. Яқинда шу бинонинг бир қисми фойдаланишга топширилди.

Ўзбекистон Компартияси XXII съезди қарорлари—ҳаётга!

ЎЗ ҲАРАКАТ ДАСТУРЛАРИ

ТОШКЕНТ ШАҲАР ПАРТИЯ ҚЎМИТАСИНИНГ ЎЗБЕКИСТОН КОМПАРТИЯСИ XXII СЪЕЗДИ ИККИНЧИ БОСҚИЧИ ЯКУНЛАРИГА БАҒИШЛАБ ЎТКАЗИЛГАН ПЛЕНУМИДА КИРОВ НОҲИЯ ПАРТИЯ ҚЎМИТАСИНИНГ БИРИНЧИ КОТИБИ Р. А. КАЛОНОВ СЎЗГА ЧИҚИБ НОҲИЯ ПАРТИЯ ТАШКИЛОТИ ЎЗ ҲАРАКАТ ДАСТУРИГА ЭГА ЭКАНЛИГИ ТЎҒРИСИДА ГАПИРДИ. МУХБИРИМИЗ РУСТАМ АБДУҲАКИМОВИЧДАН БУ ДАСТУР ТЎҒРИСИДА БАТАФСИЛРОҚ ГАПИРИБ БЕРИШНИ ИЛТИМОС ҚИЛДИ.

— Коммунистларимиз фаолиятининг асосий йўналишлари белгилаб берилган бу дастур ноҳия партия қўмитасининг иккинчи пленумида тасдиқланган эди. Унда ноҳия ҳаётининг ҳамма соҳалари — иқтисодий, ижтимоий, маданий соҳаларга партиявий таъсир ўтказиш масалалари кўзда тутилган. Албатта, биз Ўзбекистон Компартияси XXII съезди иккинчи босқичида қабул қилинган ҳужжатлар асосида бу дастурга тегишли ўзгартишлар киритдик. Айниқса, бозор иқтисодиётига ўтиш муносабати билан халқ хўжалигидаги аҳволни барқарорлаштириш, кам таъминланган фуқаролар тўғрисида ғамхўрлик қилиш, бошқа ғоят ўткир ижтимоий масалаларни ҳал қилишга эътибор кучайтирилди. Шу билан бир қаторда ушбу дастурда жиноятчиликка қарши курашни кескин кучайтириш масалалари ҳам кенг ўрин олган.

— Рустам Абдуҳакимович, баъзан ҳозир ноҳия партия қўмиталари раҳбарлик жиловини қўлдан чиқариб юборганлар, деган гапларни эшитишга тўғри келади. Бу масалада сизнинг фикрингиз қандай?

— Коммунистик партияга салбий муносабатда бўлганлар, тўғрисини айтганда, худди шуни исташяпти. Улар шу сабабдан ҳукмрон партияга турли бўҳтонларни ёғдирмоқдалар.

Лекин биз қатъий равишда Ўзбекистон Коммунистик партияси жамиятимиздаги ҳамма жараёнларга ўзининг ижобий таъсирини ўтказиб келяпти, дейишга тўла ҳуқуқимиз бор. Бу съездимизнинг иккинчи босқичида қабул қилинган Ҳаракат дастурида ҳам ўзининг ёрқин ифодасини топган.

— Ноҳия партия ташкилотининг ҳаракат дастурини амалга ошириш юзасидан қилинган ишларни айтиб бера олмайсизми?

— Яқинда биз хайрлашган 1990 йилда барча партия ташкилотларимизнинг куч-ғайрати одамлар эҳтиёжларини тўлароқ қондиришга қаратилди. Бу соҳада кенгашлар ва хўжалик органлари билан қалин ҳамкорликда иш олиб бордик.

Жумладан, ўтган йили ноҳияда умумий саҳни 7813 квадрат метрга тенг бўлган уй-жой фойдаланишга топширилди. «Ўзбекистон ССЖ 50 йиллиги» жамоа хўжалигида меҳнаткашларимизни қиш даврида ноз-неъматлар билан таъминлаш мақсадида 2 минг тонна сиғимга эга бўлган сабзавот омборини қуриб битказдик. Ноҳияда иккита сабзавот дўкони очилди. 16 та корхона учун ер майдонлари ажратиб берилди.

Бу жойларда ишчи-хизматчилар учун умумий саҳни 61,4 минг квадрат метрни ташкил этадиган 19 та уй-жой қуриш мўлжалланган. Улар хўжалик ва пудрат усули асосида корхоналар маблағлари ҳисобига қурилади.

Ноҳия партия қўмитаси иқтисодиётдаги жиддий муаммоларни ҳам яхши билади. Тўртта корхонамиз ишлаб чиқариш ҳажмини камайтириб юборди. Шартнома интизоми талаб даражасида эмас. Асбобсозлик заводи, «Вакцина» илмий-ишлаб чиқариш бирлашмаси ва бошқа корхоналар шартномада белгиланганидан 1,7 миллион сўмлик кам маҳсулот етказиб бердилар.

Албатта ҳозирги пайтда ноҳия партия қўмитаси яна буйруқбозлик услубига ўтиб, корхоналарга турли топшириқлар бериш билан шуғуллана олмайди. Лекин биз коммунистларнинг, биринчи галда раҳбар коммунистларнинг шахсий масъулиятини ошириш чораларини кўряпмиз. Иқтисодиётдаги муаммоларни ноҳия Кенгаши билан биргаликда ҳал қилиш йўлларини излаяпмиз. Хусусан, ноҳия партия ташкилоти бозор иқтисодиётига ўтиш бўйича ўз дастурини халқ депутатлари ноҳия Кенгашига тақдим этди.

— Бозор иқтисодиётига ўтиш ҳаммани қизиқтиряпти. Бу масалада ноҳия коммунистларининг фикри қандай?

— Кўпчилик иқтисодиётнинг янги услубига шошма-шошарликсиз, босқичма-босқич ўтиш керак, деган фикрда. Бунда кам даромадли оилаларнинг ижтимоий жиҳатдан муҳофазаланиши, ижтимоий адолатга қатъий риоя этилиши таъминланиши шарт.

Ноҳия партия ташкилотининг ўзи ҳам иқтисодиёт билан бевосита шуғуллана бошлади. Биз бу масалага бағишлаб партия ташкилотлари котибларининг семинарини ўтказдик. Қўмитамизда яқин вақт ичида ижтимоий-сиёсий марказ ташкил этилиши кўзда тутилган. Унинг қошида бир нечта кордонлар ташкил этилади. Улардан тушган маблағ ҳам сиёсий тадбирлар ўтказишга, ҳам ижтимоий соҳаларга сарфланади. Ноҳия партия ташкилоти биринчи навбатда ногиронлар, фахрийлар, кўп болали оилаларга кўмаклашишни ўз олдига мақсад қилиб қўйган.

- Янгиликлар
- Воқеалар
- Шарҳлар

ИСТЕЪМОЛ БУЮМЛАРИ КЎПАЯДИ

Тошкент қишлоқ хўжалик машинасозлиги ишлаб чиқариш бирлашмаси жамоаси пахтакорларга кўплаб терим машиналари ва эҳтиёт қисмлар етказиб беради.

Корхонада халқ истеъмол буюмларини ишлаб чиқаришнинг йўлга қўйилганлиги ҳам қувончлидир. Бирлашмада тайёрланаётган халқ истеъмол буюмлари эса йил сайин кўпайиб бормоқда. Шу йили ишлаб чиқаришга қўйилган икки хил ранда ва турли ҳажмдаги гантеллар шулар жумласидандир.

Жамоа ҳозир халқ истеъмол молларининг 50 хилини ишлаб чиқармоқда. Корхона бир ойда 1 миллион 198 минг сўмдан ошиқ истеъмол буюмлари тайёрлайди.

Ғ. ЮСУПОВ.

ЖИСМОНИЙ ТАРБИЯ ШАҲАРЧАСИ

Ёшларни жисмоний чиниқтиришга Киров ноҳиясидаги 70-мактабда алоҳида аҳамият бериляпти. Шаҳарда биринчи бўлиб ностандарт мосламалар ва мактаб ҳовлисида соғломлаштириш спорт шаҳарчаси ташкил қилинган эди.

Бу мактабда методист ўқитувчи Миржамол Расулов 20 йилдан бери жисмоний тарбия дарсларига бошчилик қилиб келмоқда.

Жумҳуриятимиздаги жисмоний тарбия-маданият олийгоҳи талабалари шу мактабда 1-синфдан то 11-синфгача бўлган жисмоний тарбия дарсларини турли спорт тўгаракларида мустақил машғулотлар асосида ўтказадилар. Шу кунларда ҳам талабалар фаол амалий машғулотлар олиб боришяпти. Ака-ука бокс усталари Саъдулла ва Сайдулла Набиевлар, Учқун Шарипов, Шуҳрат Орипов, Ғайрат Қурбонов каби эркин кураш усталари (СССР спорт мастерлари) қизиқарли машғулотлар олиб боришмоқда. Ёшлар маҳоратларини қизиқиш билан оширишмоқда.

С. САЪДУЛЛАЕВ.

ПАРҲЕЗ ТАОМЛАРИ

Кичик ёшдаги ўғил-қизлар учун тайёрланаётган парҳез таомлар ўзининг тўйимлилиги билан ажралиб туради. Жумҳуриятимиз иқлим шароитига мос янги тайёрлашга киришилган таомлар мутахассисларнинг самарали изланишлари натижаси ўлароқ юзага келди.

Ҳақиқатан ҳам Ўзбекистон ССЖ фанлари академияси микробиология илмгоҳининг бир гуруҳ олимлари бу хил таом тайёрлаш устида жиддий иш олиб бордилар. Улар витаминларга бойлиги ва қувват бахш этувчанлиги билан эътиборни ўзига тортади.

Болалар таомини кўп миқдорда тайёрлаб бериш тадбирлари кўрилди. Бу хайрли ишга диний бошқармалар моддий ёрдам кўрсатиш билан ҳисса қўшишни ўз зиммаларига олдилар. Москва патриархининг Ўрта Осиёдаги епархиаль бошқармаси шу мақсадда кўп миқдорда маблағ ажратди. Бошқарма афғон уруши мажруҳлари, болалар колонналарига ёрдам кўрсатиш ҳамда илмгоҳга парҳезли таомлар тайёрлаш учун юз минг сўмга яқин пул ўтказди.

С. ОДИЛОВА.

Халқ истеъмоли буюмларини ишлаб чиқаришга ихтисослашган Тошкентдаги фурнитура ва технология жиҳозлари ишлаб чиқариш бирлашмасида қўли гул ишчилар кўплаб топилади. Сиз суратда кўриб турган Светлана Дмитриева ва Сора Шарапатовалар шулар жумласидандир.

Чапдаги суратда эса корхона ишчиси Шоҳида Қурбонова тасвирланган. У қарийб 11 йилдан бери ишчи номини оқлаб келмоқда.

Т. Каримов суратлари.

МАЪНАВИЯТИМИЗ НЕГИЗИ

Рўзномамизнинг 1990 йил 28 декабрь сонида эълон қилинган «Тошкент тарихи билан боғлиқ хотиралар — шаҳар аҳолисини маънавий янгилаш, ватанпарварлик ва байналмилал руҳда тарбиялашнинг асоси» дастури мажмуи лойиҳасининг асосий йўналишлари хусусида фикр-мулоҳазалар билдирилган дастлабки мактубларни олдик. Бугун улардан иккитасини эълон қилаяпмиз.

ЭРТАКЛАРДАГИДЕК БЎЛСИН

Энг катта орзум Тошкент 2010 йилгача эртаклардагидек шаҳарга айланишидир. Бунинг учун ҳурматли меъморларимиз, шаҳарсозларимиз, бинокорларимиз пойтахтдаги ҳар бир бино бетакрор, шу билан биргаликда аҳоли учун жуда қулай бўлиши тўғрисида астойдил бош қотиришлари керак, деган фикрдаман.

Шаҳарсозликда меъморчиликнинг шарқона анъаналарига амал қилиш айни муддао бўларди. Хусусан, Самарқанд, Бухоро, Хивада бундан кўп асрлар илгари барпо этилган меъморчилигимиз обидалари ҳали ҳам кўзни қувнатади.

Уй-жой муаммоси ғоят ўткир бўлиб турган бир пайтда меъморчиликда бетакрорликка эришиш осон эмаслигини тушунса бўлади. Бироқ, эртанги кунни ўйлаб иш тутмасак ҳам бўлмайди. Шу боис уй-жойларни ҳам кўпроқ пишиқ ғиштдан қуриш керак, деб ҳисоблайман. Панелли, бетонли уйлар юртимиз табиатига ҳам, шарқий меъморчилик анъаналарига ҳам зиддир. Бизнинг шароитда ғишт ишлаб чиқаришни бир неча бор кўпайтириш учун барча имкониятлар бор.

Тошкент тарихини ўқитишни ҳам тубдан яхшилаш талаб этилади. Бунинг учун умумтаълим мактабларида, олий илмгоҳларда жумҳуриятимиз тарихи мажбурий фан сифатида ўқитилиши лозим.

Дастур мажмуи лойиҳасининг асосий йўналишларида Ўзбекистон пойтахти тарихининг ўзига хос ажралмас қисми бўлиб қолган «Греклар шаҳарчаси» каби номларни сақлаб қолиш мақсадга мувофиқлиги айтилади. Бу фикрга қўшилиш мумкин. Лекин улар номлари она тилимизга мос тарзда бўлишига эътибор беришимиз керак. Жумладан, «болгарские огороди»ни «булғория боғи» деб аташ тўғрироқ эмасми?

Н. БОБОХОНОВ,
Чилонзор даҳаси.

МИЛЛИЙЛИКНИ ЙЎҚОТМАЙЛИК

Ушбу дастур мажмуи лойиҳаси асосий йўналишларида олға сурилган кўпгина фикрлар тўғри. Айниқса, шаҳарда атамачилик аҳволини тартибга солишга эътибор қаратилгани диққатга сазовордир.

Кўп йиллар давомида кўча, хиёбон, маҳаллаларга ном беришда бирор тартиб бўлмаганлиги сабабли жумҳуриятимиз, халқимиз, Тошкент тарихи билан боғлиқ кўпгина номлар унут бўлиб кетди.

Ном беришда миллий ўзига хослик биринчи ўринга қўйилиши керак деб ўйлайман. Ахир, қайси шоҳ кўчаларимиз Ибн Сино, Улуғбек, Нодирабегим, Машраб, Увайсий номлари билан аталади? Ахир улар биргина ўзбек халқининг эмас, балки умуминсоний маданиятнинг ҳам фахрлари ҳисобланмайдими?

Шу билан бир қаторда атамачилик комиссиясининг аъзолари жумҳуриятимиз тарихи билан боғлиқ номларни ҳам диққат марказларида тутсалар чакки бўлмасди. Чунончи, кўча ва хиёбонларимизга вилоятларимизнинг тарихий номларини, айтайлик Андижон, Наманган, Жиззах, Қарши, Термиз, Бухоро каби номларни нима учун бериш мумкин эмас?

А. ПАРМОНОВ,
Акмал Икромов ноҳияси, «Қизил Шарқ» маҳалласи.

ЎЗБЕКИСТОН ССЖ ПРЕЗИДЕНТИ ҲУЗУРИДАГИ ВАЗИРЛАР МАҲКАМАСИДА

Ўзбекистон ССЖ Президенти ҳузуридаги Вазирлар Маҳкамаси Ўзбекистон ССЖ ҳудудида қўшма корхоналарни рўйхатга олиш тўғрисида қарор қабул қилди.

Вазирлар Маҳкамаси Ўзбекистон ССЖ иқтисодий мустақиллиги қоидаларини ривожлантириш мақсадида ҳамда «ССЖ Иттифоқи, иттифоқдош ва мухтор жумҳуриятлар ўртасидаги иқтисодий муносабатлар асослари тўғрисида»ги ССЖИ Қонунига мувофиқ, Ўзбекистон ССЖ ҳудудида совет ва чет эл корхоналари, ташкилотлари ва фирмалар иштирокида ташкил этилган қўшма корхоналар, халқаро бирлашмалар ва ташкилотлар (бундан буён қўшма корхоналар деб аталади), Ўзбекистон ССЖ Молия вазирлигида рўйхатга олинишини белгилади.

Ўзбекистон ССЖ Молия вазирига Ўзбекистон ССЖ ҳудудида совет ва чет эл корхоналари, ташкилотлари ҳамда фирмалари иштирокида ташкил этилаётган қўшма корхоналар, халқаро бирлашмалар ва ташкилотларни рўйхатга олиш тартибини ишлаб чиқиш топширилди;

Ўзбекистон ССЖ ҳудудида ишлаётган қўшма корхоналар ва қўшма корхоналарнинг филиаллари 1991 йил 1 январдан бошлаб қайта рўйхатга олинсин.

Ўзбекистон ССЖ Президенти ҳузуридаги Вазирлар Маҳкамаси Ўзбекистон ССЖ Молия вазирлигининг қўшма корхонани ва қўшма корхона филиалини рўйхатга олиш учун 250 сўм миқдорда тўлов белгилаш ва бундан тушган маблағни жумҳурият бюджетига ўтказиш тўғрисидаги таклифига розилик билдирди.

(ЎзТАГ).

ТО Бугунги кун нафаси

ЖУМҲУРИЯТИМИЗДА

⊙ Бугун Тошкентда Алишер Навоий юбилейи қўмитаси, Ўзбекистон халқ таълими вазирлиги, жумҳурият ўқув-методика маркази ва «Китобхон» жамияти ҳамкорликда уюштирган Навоийхонлик анжумани очилди. Унда асосий эътибор буюк шоир ижодий меросини мактабда ўрганиш муаммоларини муҳокама этишга қаратилади.

⊙ Жиззах аккумулятор заводида иссиқликни алмаштириб турувчи қурилмада портлаш рўй берганлиги оқибатида тўрт киши ҳалок бўлди, уч киши касалхонага ётқизилди.

МАМЛАКАТИМИЗДА

⊙ Ҳукумат доираларида ССЖИ Вазирлар Кенгашининг Раиси Н. И. Рижковнинг соғлиғи қониқарли, деб маълум қилинди. Янги йил арафасида инфаркт бўлган Николай Ивановичнинг саломатлиги кескин равишда ёмонлашди, деб тарқатилаётган миш-мишлар асоссиз эканлиги таъкидланди.

⊙ 3 январдан бошлаб Литвада бир литр сутнинг нархи 60 тийин, бир батон нон — 50 тийин бўлди. Бу ерда нон, сут, гўшт, улардан тайёрланган маҳсулотларнинг чакана нархлари ўртача 3,2 бараварга қимматлашди.

ХОРИЖДА

⊙ Америка Қўшма Штатлари Форс кўрфазидаги тангликдан чиқиш йўлларини муҳокама қилиш учун 7-9 январда Швейцарияда АҚШ ва Ироқ ташқи ишлар маҳкамалари раҳбарларининг учрашувини ўтказишни таклиф этди.

⊙ Сомалидаги можаро фуқаролар урушига айлана бошлади. Мамлакат пойтахтида қуролли тўқнашувлар давом этмоқда.

⊙ Германия Федерал меҳнат маҳкамасининг раҳбари Х. Франке собиқ ГДРда шу йилнинг ўрталарига бориб ҳар уч нафар немис фуқаросидан биттаси ишсиз қолиши мумкинлигини айтди. Агар собиқ ГДР давлат аппаратининг бир миллионга яқин хизматчиси ўз вазифаларидан бўшатилиши ҳисобга олинсе, меҳнатга лаёқатли аҳоли ўртасидаги ишсизлик 40 — 45 фоизга етади.

Бугунги кун нафаси ТО

XXI ЧАҚИРИҚ ХАЛҚ ДЕПУТАТЛАРИ ТОШКЕНТ ШАҲАР СОВЕТИНИНГ БЕШИНЧИ СЕССИЯСИНИ ЧАҚИРИШ ТЎҒРИСИДА

XXI чақириқ халқ депутатлари Тошкент шаҳар Совети иш тартибининг 7-моддасига мувофиқ, Тошкент шаҳар Советининг Президиуми қарор қилади:

1. Халқ депутатлари Тошкент шаҳар Советининг бешинчи сессияси 1991 йил 25 январда Ўзбекистон Компартияси Тошкент вилоят қўмитаси сиёсий ўқуви уйида, соат 10.00 да чақирилсин.

2. Советда муҳокама қилиш учун қуйидаги масалалар киритилсин:

— 1990 йилда қилинган иш бўйича халқ депутатлари Тошкент шаҳар Совети ижроқўмининг ҳисоботи;

— 1991 йилда Тошкент шаҳри халқ хўжалигини ижтимоий ва иқтисодий ривожлантириш ҳажми тўғрисида;

— 1989 йилда Тошкент шаҳри бюджетининг бажарилиши ва 1991 йил учун шаҳар бюджетининг асосий ҳажмини шакллантириш тўғрисида;

— 1991 йил учун Тошкент шаҳар Советининг истиқболи режаси тўғрисида.

Маданият хабарлари

МУЗЕЙДА КЎРГАЗМА

КЕЙИНГИ ЙИЛЛАРДА НУКУСДАГИ ДРАМА ТЕАТРИ ИЖОДИЙ ЖАМОАСИ КЎПГИНА ҚИЗИҚАРЛИ АСАРЛАРНИ САҲНАЛАШТИРИБ, ЎЗ МУХЛИСЛАРИГА ТАҚДИМ ЭТДИ.

Уларни муваффақиятли саҳнага қўйишда рассомларнинг муносиб ҳиссалари бор, албатта.

Истеъдодли санъаткор А. Шпаде ҳам қатор спектаклларга улар мазмунига мос нафис саҳна безакларини чизишга муяссар бўлди. «Сўна» спектакли саҳналари ҳам нафис кўринишлари билан диққатни ўзига тортди.

Шу саҳна асари учун ишланган расмли манзаралар рассомнинг шахсий кўргазмасидан кенг ўрин олди. Бу кўргазма Тошкентдаги Халқлар дўстлиги музейида очилди. Қизиқарли экспозицияга ижодкорнинг элликка яқин асари қўйилди.

Бу ерда рассомнинг маҳорат билан чизган «Пахтакорлар», «Оқ олтин» миришкорлари учун томоша», «Оналик» каби яхши манзарали асарлари билан ҳам яқиндан танишиш мумкин.

А. АКБАРОВ.

ОММАЛАШГАН ФИЛЬМ

ЎЗБЕК КИНОСАНЪАТИ РАВНАҚИГА ИСТЕЪДОДЛИ ЁШ КИНОРЕЖИССЁРЛАР ҲАМ МУНОСИБ ИЖОДИЙ ҲИССАСИНИ ҚЎШИБ КЕЛМОҚДАЛАР.

Серқирра ижод соҳиби З. Мусаков ҳам ана шундай умидли ёшлардан бири саналади. У бугунги кунда янги ижодий режаларни амалга ошириш устида жиддий иш олиб бормоқда.

Экранларга чиқарилган «Дебют» деб аталган қисқа метражли фильм иқтидорли режиссёрга катта омад келтирди. Томошабинни фикрлашга мажбур этадиган бу лента Москвада ўтказилган қисқа метражли фильмлар фестивалида юқори баҳоланиб, биринчи ўринни олди.

Шундан сўнг «Дебют» америкалик томошабинларда қизиқиш уйғотди. У Нью-Йорк, Сиэтл шаҳарларида муваффақиятли кўрсатилди. Эътиборга сазовор бу фильм яқинда Париждаги экранлардан бирида намойиш қилинди.

С. ОБИДОВА.

САНЪАТКОРЛАР ХОТИРАСИГА БАҒИШЛАНДИ

ҲАМЗА НОМИДАГИ САНЪАТШУНОСЛИК ИЛМГОҲИНИНГ МАЖЛИСЛАР ЗАЛИДА ССЖИ ХАЛҚ АРТИСТЛАРИ АБРОР ҲИДОЯТОВ, ОЛИМ ХЎЖАЕВ, ШУКУР БУРХОНОВ ХОТИРАЛАРИГА БАҒИШЛАНГАН ИЛМИЙ-НАЗАРИЙ КОНФЕРЕНЦИЯ БЎЛИБ ЎТДИ.

Конференцияда санъатшунослик докторлари М. Ҳ. Қодирова, Т. Турсунов, ССЖИ халқ артистлари С. Эшонтўраева, З. Муҳаммаджонов, адабиётшунос олим Б. Назаров, Ҳ. Абдусаматовлар марҳум актёрларнинг маданий мероси ва ҳозирги пайтда уларнинг хотирасини абадийлаштириш ҳақида гапирдилар.

Конференцияда Ўзбекистон ССЖ маданият вазири Н. Ғойипов қатнашди.

М. СУЛАЙМОНОВ.

КАСАБА УЮШМАЛАРИ ҲАЁТИ

ШАРОИТ ЯХШИ БЎЛСА

Корхона касаба уюшмасининг фаолларидан бири Сайёра Қодирова 32 йилдан бери заводнинг пиширув цехида самарали меҳнат қилиб келади. Олтмишдан ортиқ шогирдга мураббийлик қилган бу ишчининг номини жамоа фахр билан тилга олади. Чунки С. Қодирова ёшларнинг меҳрибон устози бўлиши билан бир қаторда корхонанинг сифат жонкуярларидан бири санаяади. У ўзи ва шогирдлари томонидан тайёрланадиган буюмларнинг ҳамиша сифатли бўлишига эришади ва ўзгалардан ҳам шуни талаб этади. Пешқадам ишчи жамоат ишларида ҳам фаол қатнашади. Мана бир неча йилдирки, у корхонанинг касаба уюшмаси аъзоси сифатида ҳам фаолият кўрсатиб келяпти.

— Корхонамизда 4 минг нафардан ортиқ ишчи ва хизматчи меҳнат қилади. Ҳар йили 20 миллион сўмлик маҳсулот ишлаб чиқарамиз, — дейди у. — Маҳсулотларимизга бўлган талаб йил сайин ортиб боряпти. Бу ўз навбатида буюмларимизнинг сифати яхшиланиб бораётганидан далолат беради.

Албатта унумли меҳнат қилиш учун биринчи навбатда ишчиларга қулай шароитларни яратиб бермоқ зарур. Бу масала корхона касаба уюшмаси диққат-эътиборидан тушмай келяпти. Заводимиз ҳовлисида ишчилар учун маиший хизмат бўлимлари, сабзавот ва озиқ-овқат магазинлари ишлаб турибди. Ёш болали оналарга ҳам етарли қулайликлар яратиб берилган. Жумладан, болалар боғчаси бир неча йилдан бери хизмат кўрсатиб турибди. Ёзда ўсмирлар учун пионер лагерлари, ишчиларимиз учун эса санаторий ва профилакторийлар хизмат кўрсатади. Касаба уюшмамиз жамоалар ўртасидаги социалистик мусобақага ҳам кенг ўрин бериб келяпти. Илғорлар ҳар ой ва кварталда эълон қилиниб, белгиланган совринларни оладилар. Уларнинг кўпчилик қисмига чет эл ва ССЖИ бўйлаб саёҳатларга йўлланмалар берилади. Иттифоқимизнинг диққатга сазовор жойларини сайр қилиб қайтадилар. Курорт ва санаторийларда соғлиқларини тиклашади.

Бугун биз чиннисозлар ҳақида сўз юритар эканмиз бу касб эгаларининг меҳнати енгил эмаслигини яна бир бор таъкидлашни лозим топдик. Чунки лойдан чинни ясаш кишидан қанчалар меҳнат ва ирода талаб қилишини ҳар биримиз яхши биламиз. Корхона меҳнат аҳли ўтган йил режаларини муваффақиятли уддалаган экан Янги йилда ҳам биз уларга омад тилаймиз.

СУРАТДА: пиширув цехининг мураббий ишчиси, корхона касаба уюшмасининг аъзоси Сайёра Қодирова шогирдлари даврасида.

Х. Солиҳов сурати.

Инсон омилига эътибор

УНУМЛИ ИШ РОҲАТИ

ҲАР бир корхонанинг иш унумдорлиги ҳамда маҳсулот сифати жойларда инсон омилининг қай даражада йўлга қўйилганига боғлиқдир. Бизнинг Тошкент қишлоқ хўжалиги машинасозлиги ишлаб чиқариш бирлашмамизда ҳам бунга катта эътибор берилмоқда. Ишчиларнинг самарали меҳнат қилиши учун корхонада зарур шароитлар мавжуд. Цехларда кийиниб ечинадиган хона, дам олиш жойи, ишдан кейин ювиниб таранадиган хоналар, қўйингчи ҳамма шароитлар муҳайё қилинган.

Бирлашмамизда бу йили пахта терим машиналарини ишлаб чиқариш қисқарганлиги туфайли иқтисодий томондан анча қийналиб қолдик. Лекин шунга қарамасдан корхонамиз олдида турган ижтимоий масалаларни ечишга ҳаракат қилинди. Шу йили хўжалик йўли билан 50 оилага мўлжалланган уйни фойдаланишга топширдик. Натижада, бирлашманинг ўнлаб ишчи ва хизматчилари ўз уй шароитларини яхшилаб олдилар. Заводимиз ичкарисида савдо марказини ишга туширдик. Ҳозир бу ерда озиқ-овқат, китоб дўконлари, қаҳвахона ва маиший хизмат нуқталари ишчи ва хизматчиларнинг талабини қондириб турибди.

Корхонанинг ёш ишчи ва хизматчилари учун мўлжалланган ётоқхонаси ёнида миллий услубда қурилган чойхона ишга тушди. Бу ерда ёшлар миллий таомлардан тамадди қилиб, бир пиёла чой устида суҳбат қурадилар. Аммо кейинги вақтларда гўшт ва бошқа озиқ-овқат маҳсулотларининг тақчиллиги ошхона таомларининг сифатсизлигида ҳам кўриниб қолмоқда.

Бирлашмамиз жамоасининг меҳнат отпускаси пайтида дам олиб, ўзларининг соғлиқларини тиклаб келиши учун ҳам кўп ишлар қилинди. Иссиқкўл денгизи атрофида жойлашган бирлашмамизга қарашли пансионатда шу йилнинг ўзида 800 та ишчи ва хизматчилар дам олиб қайтдилар. Корхона санаторий-профилакторийсида 1,5 минг киши ўз саломатликларини тиклаб олди. Бундан ташқари 1380 та заводимиз ишчиларининг болалари пионер лагерларида бўлиб қайтишди.

Янги йил байрами арафасида ишчиларимизнинг фарзандлари учун ҳар хил совғалар берилди. Корхонага қарашли болалар боғчаларида арчалар безатилди. Бундан ташқари ишчи ва хизматчилар учун ҳам касаба уюшма томонидан совғалар бериш уюштирилди.

Хуллас, бирлашмамизда инсон омилига катта эътибор берилмоқда. Корхонамиз ишчилари учун қурилаётган маданият саройидаги бунёдкорлик ишларини жадаллаштиряпмиз. Бу маданият ўчоғи бу йил ишга туширилади.

М. ГИЛЬМИЯРОВ,
касаба уюшмаси раисининг ўринбосари.

● ТОШКЕНТДАГИ «Электробитприбор» заводининг ишчиси Назира Андасова ўз ишига масъулият билан ёндошади. Мана 5 йилдирки, у корхонада самарали меҳнат қилиб, сифатли маҳсулот ишлаб чиқаришга эришмоқда.

Т. Каримов сурати.

МАҲАЛЛАДА УЧРАШУВ

КИРОВ НОҲИЯСИДАГИ «ОБОД» МАҲАЛЛАСИ АҲЛИ ЎЗЛАРИ САЙЛАГАН ДЕПУТАТЛАРИ БИЛАН ЯХШИ АЛОҚА БОҒЛАШГАН. МАҲАЛЛА ҲУДУДИДА ЖОЙЛАШГАН 239-МАКТАБДА ҲАР ОЙДА БИР МАРТА ДЕПУТАТЛАР КУНИ ЎТКАЗИБ БОРИЛАДИ.

Бунда сайловчилар ўз муаммолари ҳақида депутатлар билан суҳбатлашадилар.

Куни кеча шу мактабда депутатлар билан навбатдан ташқари учрашув бўлиб ўтди. Учрашувга Ўзбекистон ССЖ халқ депутати Баҳодир Жўрабоев, Тошкент шаҳар Кенгашининг депутати Муҳаббат Мўминова, Киров ноҳия Кенгашининг депутатлари Г. Комилов, Ф. Алегпировлар келишди.

Депутатлар ўтган давр ичида бирма-бир қилган ва бажара олмаган ишлари ҳақида ҳисобот бердилар. «Обод» маҳалла комитетининг раиси Тўлаган Зокиров, маҳалла фаолларидан Сулаймонхўжа Ойхўжаев, 239-мактаб директори Мўътабар Хўжаева ва бошқалар депутатлар фаолиятига тўхталиб ўтдилар. Йиғилганлар маҳаллада боғча қуриш, Қизил Қўрғон, Томский кўчаларига канализация ўтказиш, Наманган кўчаси билан Эски шаҳарни боғловчи бирор бир автобус қатновини йўлга қўйиш ҳақидаги қатор муаммоларни 1991 йил режасига киритишни илтимос қилдилар. Депутатлар юқоридаги ишларни тезлатишда фаоллик кўрсатиш ҳақида ваъда беришди.

С. СУЛТОНОВ.

Ёшлар ётоқхоналарида

ТАЛАБАЛАРНИНГ ТАЛАБИ ҲАҚМИ?

ИТТИФОҚО, яқинда олийгоҳимиз ётоқхоналари бошлиғи А. М. Трофимовнинг ҳузурига кириб қолдим. Суҳбат пайтида телефон жиринглаб қолди. Александр Михайлович тутоқиб: «Ўзларингиз синдирганмисиз, марҳамат қилиб, ўзларингиз янги ойна ўрнатиб қўйинглар, ҳозир ҳеч қандай ёрдам бера олмайман, омборда ҳеч вақо йўқ! — деди. Талаб қатъий бўлди шекилли, у яна: «Талабаларга ётиғи билан тушунтириб қўйинг, ё сабр қилишсин, ёки ўзлари топишсин, вассалом!

Сўнг менга қараб:

— «Кўрдингизми, 11-ётоқхона деразаларига ойна қўйиб берганимизга ҳали ҳеч қанча вақт ўтгани йўқ. Яна синдиришибди... Энди яна ойна қўйиб беришни талаб қилишяпти. Ҳозиргина ўзингиз эшитдингиз омборда ҳеч нима йўқ, келаётган моллар ҳам бир зумда «торт-торт» бўлиб кетяпти. Олийгоҳимиз катта даргоҳ, материаллар эса дарёдан томчидек берилаяпти. Озгина қурилиш моллари билан ҳамма ётоқхоналарни таъминлаб бўлмайди-ку! Талабаларимизга ҳам ҳайронман. Ҳеч нарсани қадрлашмайди, аяшмайди, тежаб-тергаб фойдаланишни билишмайди. Натижада, ҳозиргига ўхшаш аҳвол тез-тез юз бериб туради. Сиздан илтимос, 11-ётоқхонага бориб, уларнинг талаб ва шикоятларини эшитиб аҳволни ётиғи билан тушунтириб келсангиз, — деди ва қўшиб қўйди: «Мен боргудек бўлсам, талабалар «талаб» ташлашади.

Мен Трофимовнинг илтимосини рад этолмай, 11-ётоқхонага келдим. Эшикбон Аҳмад ака Расулов ва 5—6 талаба ўтиришган экан. Мени Трофимов юборганини, қандай шикоятлари борлигини сўрадим. Талабалар гапира кетишди. Аҳмад ака ҳам гапга аралашди: — Норозиликнинг сабаби, ошхонанинг эшиги тушиб ётибди, ойналар синиқ, ҳожат жойлари жуда ифлос, чунки иккала қаватга битта ҳожатхона хизмат кўрсатаяпти.

— Ётоқхонада таълим-тарбия ишлари қандай олиб борилади.

— Э-э, нимасини айтасиз, навбатчилик тизими йўқ, «келди-кетди» дафтарини эса домлалар номига тўлғазишади. Мен шу олийгоҳда 27 йилдан бери ишлайман. 10 йилдан бери шу ётоқхонада эшикбонман. Илгарилари домлалар қатъий тизим асосида навбатчилик қилишар, таълим-тарбияга оид суҳбат ва кечалар, қизиқарли тадбирлар тез-тез ўтказилиб турилларди. Ҳатто ётоқхона деканининг ўзи деярли ҳар куни талабалар билан суҳбатлашиб, кечқурун соат 10—11 ларда уйига кетар эди. Ҳозир эса аҳвол чатоқ. Мана, ишонмасангиз, талабалардан сўранг, — деди Аҳмад ака. Талабалар бир овоздан у киши айтган гапларини тасдиқлашди.

Илгарилари ўзим ҳам бу ётоқхонада тез-тез бўлиб, талабалар билан турли мавзуларда суҳбатлар ўтказганман. Ўша пайтда ётоқхонада «Анъана» клуби бўлиб, унга «Фалсафа» кафедрасининг катта ўқитувчиси, фалсафа фанлари номзоди Тоиба Тўлаганова раҳбарлик қиларди. У киши кўпинча уюштирган суҳбатларга мени таклиф қилар эдилар. Гоҳида суҳбатимиз шу қадар қизиқарли кечар эдики, вақт алламаҳал бўлиб қолганини сезмай қолар эдик. Талабалар бизни, биз уларни яхши танир эдик. Ҳозир ҳар бир ижтимоий фанлар кафедрасига алоҳида ётоқхона бириктирилган.

Юқори курсда ўқиётган собиқ талабаларим билан ўша куни бўлган суҳбатда авваллари бўладиган қизғин мунозараларни илиқ хотирладик. «Радиоэлектроника ва автоматика» куллиёти 4-курс, 143—87 РТ группаси талабаси Юсуфжон Турсунов билан суҳбатда у шундай деди:

— Аввалига «Алгоритм» ётоқхонасига жойлаштирамиз, деб бизни бу ердан ҳисобдан (прописка)дан чиқаришди ва хонани топширишга мажбур қилишди. Бизга аталган жойни ТМИ талабалари эгаллаб олишибди. Натижада, биз турар жойсиз қолдик. Ҳозир шу ерда 4—5 киши бўлиб норасмий равишда яшаяпмиз. Энг ёмони пропискада йўқмиз. Талаба учун унинг нима эканлигини айтиб ўтиришга ҳожат йўқ, менимча. «Рўйхатга қайта ўтказинг,» — деб ётоқхона комендантига мурожаат қилсак, у киши: «Жойларингиз ҳозир 1-курс талабалари билан банд, деб илтимосимизни рад қиладилар. Тўғри, илгари хоналаримизни 1-курс талабалари банд қилишган. Лекин, баъзи хоналар умуман ёпиқ, ҳеч ким кирмайди ҳам, чиқмайди ҳам. Бу хоналарнинг кимга тегишли эканлиги бизларга қоронғи. Арзимизни кимга айтайлик?

Мен талабаларга Трофимовнинг илтимосини етказдим. Улар ҳовурларидан тушган бўлсаларда боши берк кўчага кириб қолган эдилар. Комендантдан ойна олиб, деразаларга ўрнатайлик дейишса, омборда ойна йўқ. Шаҳримизнинг қурилиш моллари дўконларида ҳам пештахталар бўшаб ётибди...

Тўғри, ойналарни ётоқхона коменданти ҳам, Трофимов ҳам, эшикбон ҳам синдирган эмас, талабаларнинг «иши» — бу. Ойналар синишига синиб бўлган, энди уларни ямаб бўлмайди, аммо талабаларимизни елвизак хоналарда қолдириб бўлмайди-ку!

С. АСҚАРХУЖАЕВ,
Тошкент политехника олийгоҳи катта ўқитувчиси.

Фан ва техника янгиликлари

КАМАЗ— ФАҚАТ ЮК МАШИНАЛАРИ ЭМАС

● ҚОЗОН. КамАЗ акционерлик жамиятида ихчам тракторларнинг тажриба туркуми тайёрлана бошлади. 25—30 от кучига эга бўлган, дизель ёнилғиси билан ишлайдиган мотор тезликни соатига 3 километрдан 25 километргача етказа олади. Трактор ниҳоятда чаққон ҳаракатланади, унинг тўрттала ғилдираги — ҳаракатлантирувчи ва бошқарилувчи ҳисобланади. Унинг тахминий нархи — 7—10 минг сўм. Бундай машиналар ишлаб чиқаришни тезлаштириш мақсадида КамАЗ Ленинграддаги «Киров заводи» бирлашмаси билан қўшма корхона ташкил этмоқчи.

ИСТАК БОР, ТАКЛИФ ҲАМ БОР

● ЖАБИНКА (Брест вилояти). Маҳаллий «Родина» жамоа хўжалигида янги корхона пайдо бўлди. Бу Жабинка райони қишлоқларининг кўпгина аҳолисида янги уйларга тезроқ кўчиб ўтишга умид уйғотди. Бу ерда йилига уч минг куб метр керамзит-бетон блокларни тайёрлай оладиган цех ишга туширилди. Жамоа хўжалиги усталари ўзлари бундай блокларни қолиплайдиган поток линиясини ўрнатдилар, қуритиш хонасини жиҳозладилар ва ҳозирги кунда кўплаб талаб қилинаётган бу маҳсулотни ишлаб чиқаришга киришдилар.

ТИКАНСИЗ ЧАКАНДА

● ХОРУҒ (Тожикистон ССЖ). Помир ўрмон хўжалиги бирлашмаси ходимлари уч йил муқаддам Ишкошим дарёси қайиридаги тошлоқ ерларда бунёд этган чакандазорлардан дастлабки ҳосил йиғиб олинди. Жумҳурият қайта ишловчи корхоналарига йигирма тоннадан кўпроқ мева жўнатилди. Ўрмончилар бунёд этган экинзорларда Помир биология илмгоҳи олимлари тоғ даралардининг биридан топган тикансиз чаканда нави ўстирилмоқда. Унинг мевалари жуда сермой. Илмгоҳ ходимлари кўчатхона барпо этишган. Бу ерда шу қимматбаҳо нав кўчатлари етиштирилади. Чаканданинг тикансиз нави Тожикистоннинг бошқа тоғли районлари учун ҳам истиқболли бўлиб чиқди.

(ТАСС).

Ҳамкор корхоналар манфаатини кўзлаб

ТОШКЕНТ вилояти ва Тошкент шаҳридаги ҳамкор корхоналар касаба уюшмаларининг таъсис конференцияси бўлиб ўтди. Унда ҳамкор корхоналар касаба уюшмалари Бутуниттифоқ федерацияси Тошкент бўлимини тузиш масаласи муҳокама қилинди. Унда совет-болгар «Вариант» ҳамкор корхонаси бошланғич касаба уюшмасининг раиси Ф. А. Гальчевская жамоатчилик асосида ҳамкор корхоналар касаба уюшмалари раислар кенгашининг раиси, П. Саидов ҳамкор корхоналар касаба уюшмалари Бутуниттифоқ федерацияси Тошкент вилояти ва Тошкент шаҳри бўлимининг масъул ташкилотчиси этиб сайландилар.

Биз янги сайланган масъул ташкилотчи Т. Саидовга бир неча саволлар билан мурожаат этдик.

— Бундай уюшмани тузишдан асосий мақсад бозор иқтисодиёти даврида ҳамкор корхоналар ишчи-хизматчиларининг манфаатларини ҳимоя қилишдан иборат, — деди у. — Фақат кучли ва мустақил касаба уюшмаларигина меҳнаткашлар манфаатини ҳимоя қила олади, деб ўйлаймиз. Тармоқ касаба уюшмалари маҳкамачилик, маҳаллийчилик ва гуруҳбозлик қурбонлари бўлиши амалда исботланди. Шунинг учун ҳам бу соҳада касаба уюшмасининг тузилиши айни муддао бўлди деб ҳисоблайман. Бизнинг галдаги вазифамиз энг аввало меҳнаткашларнинг унумли ишлашлари ва дам олишлари учун етарли шароитларни яратиб беришдан иборатдир. Қолаверса, марказий курортлар, туристик саёҳатлар учун йўлланмалар олишни ташкил этиш, уй-жой масалаларини ҳал этиш, ишловчиларни озиқ-овқат моллари билан таъминлаш ва яна бир қатор ижтимоий муаммоларни ечиш бизнинг асосий ишимизга киради.

Тошкентдаги ҳамкор корхоналарни албатта янги тузилган касаба ташкилотидан хабардор этган ҳолда уларни сафимизга қўшилишга таклиф этамиз.

Б. ПЎЛАТОВ.

Тошкентдаги «Эльбор» ишлаб чиқариш бирлашмаси партия қўмитаси котиби Б. Раҳимбеков, касаба уюшмаси раиси Г. Муҳаммаджонова ва уюшма фаоллари В. Гречко, Е. Кравченколар ўзаро суҳбатлашмоқдалар.

У. Усмонов сурати.

«Оқшом»га хат

ҚАДРИМГА ЙИҒЛАЙМАН

УМР бўйи фаррошлик қилдим. Кўча тозаладим, мактаб ва боғчаларда, охирги марта эса қурилиш бошқармасида ишладим. Ўша ердан пенсияга чиқдим. Мана ҳозир ўн йилдирки кексалик гаштини сураяпман. Агар бирор дастёрим бўлса ҳам майли эди. Лекин оғиримни енгил қиладиган ҳеч кимим йўқ. Яхшиям бахтимга қўшнилар, маҳалла-кўй бор экан. Иссиқ-совуғимдан хабардор бўлиб туришибди.

Тунов куни қаттиқ оғриб қолдим. Бошим ёстиққа етганда айниқса инсон қадри билинаркан. Тўғри, рўпарамдаги қўшним Фозилжон ва хотини Салимахон кириб ҳолимдан хабар олиб туришади. Қариликда топган ўртоғим биз билан ёнма-ён яшовчи Анзират Ҳасанова кириб мен билан суҳбатлашиб кўнглимни кўтариб ўтирди. Шундай суҳбатларнинг бирида у мендан қаерда ишлаганимни сўраб қолди.

— Қурилиш бошқармасида, — дедим йиғламсираб.

— Нега улар сиздан хабар олишмайди. Менга ўша бошқарманинг қаердалигини айтсангиз бир бориб улар билан гаплашиб, узиб-узиб келардим-да, — деди ғамхўрлик қилиб.

— Яқинда ўзим бориб ҳам тополмадим. Мен ишлаган бошқарма тарқатилиб юборилган экан-да, — дейман алам билан.

— Барибир сизнинг ҳужжатларингиз қайсидир бошқарма архивида сақланиши керак. Ана ўша ташкилотнинг касаба уюшмаси сиздан ҳол сўраб туриши лозим.

Дугонам Анзират Ҳасановага ҳавасим келади. У ҳам фаррошлик қилиб пенсияга чиққан. Асбобсозлик заводида ишлаган. Заводдагилар ҳар ойда бир марта уни йўқлаб туришади. Рўзғоридан кабардор бўлишади. Гўшт каби танқис маҳсулотларни ўзлари олиб келиб беришади. Шуни кўриб баттар кўнглим ўксийди. Йўқ, мен бу хат билан бировдан шикоят қилмоқчи эмасман. Фақат ўз қадримга ачинаман, холос.

М. УБАЙДУЛЛАЕВА,
Юнусобод даҳасининг 15-кварталида яшовчи пенсионер.

ЗАМОНАВИЙ ДАВОЛАШ УСУЛЛАРИ

Жумҳуриятимизда ишлаб чиқарилган «Саломатлик» дастури кўп масалаларни ўз ичига қамраб олган. Қон таркибини аниқлаш ва шу асосда турли муолажаларни йўлга қўйиш муаммоси ҳам ҳозирги куннинг муҳим вазифаларидан бирига айланган.

Бу ва шунга ўхшаш муҳим тадқиқотлар билан яқиндан шуғулланаётган тиббиётнинг иммунология илми соҳасида қатор жиддий ютуқлар қўлга киритилмоқда. ССЖИ Соғлиқни сақлаш вазирлигига қарашли Бутуниттифоқ иммунология илмгоҳининг Тошкентдаги филиали лаборатория ва тажриба масканларида ҳам самарали изланишлар олиб борилаётир. Шифобахш даргоҳнинг клиник иммунология бўлими ҳам етакчи тадқиқот маркази сифатида кўп муаммоларни ҳал этиш билан яқиндан шуғулланмоқда.

«Главташкентстрой» медицина-санитария қисми ҳузурида фаолият кўрсатаётган мазкур бўлимда янги даволаш методларига ҳам қўл урилди. Лазер қурилмаси орқали қонга таъсир кўрсатишга доир изланишлар ҳам бошлаб юборилди. Шунингдек, ультратовуш диагностикаси соҳасида дастлабки ютуқларга эришилди.

Саломатлик масканининг пульманология бўлими олдида ҳам кўп муаммолар турибди. Уларнинг айримлари устида олиб борилаётган кузатишлар қувонарли натижаларни берди. Гармонларни қўлламай туриб даволаш усули ўзининг истиқболли эканлигини кўрсатди. Қонни тозалаш орқали муолажалар ўтказиш бўйича орттирилган тажрибалар давом эттирилмоқда.

Тошкент давлат тиббиёт илмгоҳи ҳудудида қурилаётган бино ишга тушгач тадқиқотлар кўлами янада кенгаяди. Филиал учун алоҳида бунёд этилаётган бу бинода клиника ҳам жойлашади. Натижада илмий кузатишлар билан муолажалар ўртасидаги мустаҳкам ҳамкорлик яна ҳам яхшиланади.

А. АЛИЕВ.

Тил тўғрисидаги Қонун—амалда

ҚОШ КЎЯМАН ДЕБ...

АТАМАЛАР масаласи ҳозирги замон ўзбек тили тараққиёти билан боғлиқ энг долзарб масалалардан бири эканлиги шубҳасиздир. Жумҳурият миқёсида бу ишларни тартибга солувчи атамашунослик кенгаши таъсис этилгани хайрли ишдир. Эндиликда бу кенгашнинг ишини маъқул йўсинда ташкил этиш, атамашунослик соҳасида янгича пала-партишликка йўл қўймаслик, ҳеч бўлмаганда қўлидан келганча тўғри маслаҳатини аямаслик ҳар бир тил жонкуяри учун шарафли вазифа бўлиши керак. Атамашунослик кенгаши томонидан эълон қилинаётган тавсияномалар унинг шундай кўмакка муҳтож эканлигини кўрсатиб турибди. Ушбу даъвомизни исботлаш учун «Тошкент оқшоми»нинг 1990 йил 27 апрель сонида босилган «Атамалар бурчаги»га мурожаат қиламиз. Унда ҳозир ўзбек тилида озми-кўпми ишлатиб келинаётган 54 совет байналмилал характердаги атамага ўзбекча муқобиллар тавсия қилинган.

Атамалар ичида ўйлаб топилган, эътирозсиз қабул қилишга лойиқ сўзлар билан бир қаторда, чала мулоҳаза асосида ёки енгил-елпилик билан қилинган тавсиялар ҳам борлиги кишида таассуф уйғотади. «Нагрузка» атамаси ўрнига «юклатма», «юклама» сўзларини ишлатиш тавсия қилинади, лекин бу иккала сўз ҳам тушунча моҳиятини ўзида акс эттирмайди. Қолаверса, «юклама» сўзи аллақачондан бери тилшуносликда атама сифатида ишлатилиб келинмоқда. «Нагрузка» сўзи эса турли нутқий ҳолатларда ўзбек тилида турлича воситалар билан ифодаланади. Масалан, «ўқитувчининг йиллик нагрузкаси» деганда унинг бир йилда бажарадиган дарс соатлари миқдори тушунилса, «юк машинасининг бир ўқига тушадиган «нагрузка» иборасидаги «нагрузка» тушунчасини фақатгина «юк» ёки «оғирлик» сўзлари билан ифодалаш мумкин, холос. Бу иккала ҳолатда ҳам «юклатма» ёки «юклама» дейиш кулгили.

«Океан» сўзини олиб кўрайлик. Бу атаманинг муқобили сифатида тўғри танлаб олинган «уммон» сўзи билан бир қаторда, хато равишда «денгиз» тушунчасини ифода этувчи «баҳр» сўзи ҳам берилган. Худди шунингдек, «территория» маъносини «ҳудуд», «ўрам», «сарҳад», «тегра» сўзлари билан ифодалаш тавсия қилинади. Келтирилган сўзлардан «ҳудуд» (арабча «ҳад»нинг кўплиги, маъноси чегара) ҳамда «тегра» сўзлари маънодош бўлиб, «чет» «чекка», «чегара» тушунчаларини ифодалайди. «Ўрам» сўзининг маъноси эса маълум. Кўриниб турибдики, юқоридаги сўзларнинг бирортаси ҳам «территория» тушунчасини бера олмайди. Хўш, ҳозир ўзбек тилида кенг қўлланиб турган, шу тушунчани аниқ ифодалайдиган «майдон», «саҳн» сўзлари нега атамашунослар диққатидан четда қолди?

«Платформа» атамасига ҳам тўртта муқобил сўз тавсия қилинади. Булардан иккитаси, яъни дастур ва дастуруламал илгаридан ўзбек тилида «инструкция» — «кўрсатма» маъноларида ишлатилиб келинарди. Кейинги пайтларда «платформа» маъносида «ҳаракат дастури» бирикмаси ишлатилиб, анчагина «қулоққа ўрнашиб» ҳам қолган эди. Модомики шундай экан, бу атамани инкор этмай туриб, бошқа вариантларни таклиф қилиш, фикримизча, мақсадга мувофиқ эмас. Ёки «райисполком»ни «райижроқўм» деб аташ тавсия қилинганичи?

Тавсия қилинаётган атамалар ичида тушунмовчилик оқибатида қилинган хатолар ҳам сз эмас. Масалан, «ярлик» сўзига иккита муқобил атама «ёрлиқ» ва «тамға» таклиф қилинади. Ваҳоланки, русча «ярлик» сўзининг асоси форсий-туркий «ёрлиқ» бўлишига қарамасдан, ҳозирда бу сўз икки тилда икки хил маънода ишлатилади. Русча «ярлик» сўзи ҳозир ўзбек тилига «тамға» деб таржима қилинса, ўзбекча ёрлиқ рус тилига «грамота» сўзи билан ағдарилади.

«Атамалар бурчаги»да берилган «пароль» — им, ишора, «публицист» — мушоҳаданавис, «редакция» — муҳарририят, таҳририят, «рубрика» — ойнасўз (?), «секретариат» — котибият, «фамилия» — наслнома, «фантаст» — фаразбон каби атамалар ҳам қатор эътирозлар уйғотади. Бу сўзларни танлашда тушунчанинг аниқ, мантиқли ифодаланиши ҳисобга олинмаган ёки танлаб олинаётган сўзнинг ҳозирги замон ўзбек тили қонун-қоидалари асосида ясалиши масаласи эътибордан четда қолган.

Тавсия этилаётган атамаларда кўзга ташланиб турувчи яна бир нуқсонни кўрсатиб ўтишга тўғри келади. Бу атамаларни универсал қилишга, русча аслга тўла маънодош муқобил топишга интилишдир. Ваҳоланки, ҳар доим ҳам бундай қилиб бўлмайди, бу ҳақда юқорида ҳам гапирилган эди. Бундан ҳам ўлароқ таклиф қилинаётган атамалар қандай ҳолатда ишлатилишини кўрсатмаслик баттар чалкашликка олиб келади. Масалан, «область» — атамасига берилган икки муқобил сўз — вилоят ва музофот бир қатор тушунчалардан атиги иккитасини, яъни маъмурий бирлик ва макон маъносидаги тушунчаларни қамраб олади, унинг бошқа соҳалардаги қўлланиши четда қолиб кетади. Лекин тавсияномада бу нарса таъкидлаб кўрсатилмаган. Бу эса ўқувчини чалғитади. Хўш, агар шунга амал қилинадиган бўлса, «в области культуры» иборасини «маданият вилоятида» ёки «маданият» музофотида» деб ағдаришга тўғри келадими? Бундан хулоса қилиш мумкинки, таклиф этилаётган атамаларни қандай нутқий ҳолатларда қўллаш лозимлиги албатта кўрсатиб борилиши керак.

Атама танлашда тил қонун-қоидаларини аниқ ҳисобга олиб, шубҳали «ихтирочилик»ка йўл қуймаслик, энг муҳими тил тажрибаси, унинг ички имкониятларидан тўла-тўкис фойдаланишга интилиш бош мезон бўлмоғи зарур. Акс ҳолда атамашунослик бир ёқда-ю, тил тажрибаси бошқа ёқда қолиб кетиши ёки қош қўяман деб кўз чиқариш ҳеч гап эмас.

Раҳмон ИНОМХЎЖАЕВ,
ТошДД шарқшунослик куллиёти доценти, филология илмлари номзоди.

ТЕНГЛИК АСОСИГА ҚУРИЛСИН

Шаҳримиз кўчаларини номлаш ҳақида баъзи мулоҳазаларимни билдирмоқчи эдим.

Шаҳримизда Наманган, Бойсун, Жарқўрғон, Мўйноқ, Янгиер, Тўрткўл, Хоразм каби кўчалар бор. Булар албатта, гўзал ўлкамиз гўшаларининг номлари пойтахтда ҳам жаранглаб туриши учун қўйилган. Лекин Киев, Боку, Барнаул, Омск, Оренбург, Қарағанда, Ростов, Волгоград, Ботуми каби номланган кўпдан-кўп кўчалар борки, улар қандай сабабларга кўра, ким томонидан, ниманинг шарафига қўйилгани кўпчиликка тушунарли эмас.

Ўзбекистон ёки Тошкент деган кўчалар ўша шаҳарларда бормикин? Агар кўчаларни номлашда қардошлик, биродарлик ақидаларига амал қиладиган бўлсак, фикримча бу муносабатлар тенглик (паритет) асосига қурилиши керак.

Бунинг учун Тошкент шаҳар ижроқўми қошидаги Атамалар комиссияси қардош жумҳуриятлар шаҳарларидаги шу ишга мутасадди ўртоқларга мурожаат қилиб, Ўзбекистон ёки Тошкент (умуман жумҳуриятимиз шаҳарлари) номи билан боғлиқ кўчалар бор-йўқлигини расмий сўров йўли билан аниқласа. Агар шундайлар бор бўлса, бу шаҳарларнинг номларини Тошкент харитасида қолдириш, йўқса жамоатчиликнинг фикрини инобатга олган ҳолда бошқа номлар билан алмаштириш керак. Шунда биз қардошлик қонунларига зид иш қилмаган бўламиз.

Абдуқаҳҳор МУТАЛОВ,
ҳуқуқшунос.

Қадриятларимиз жонкуярлари

«МУРОДГА ҚАСД ҚИЛИБ ЮГУРГАН ЕТУР...»

«Ўзбекистон адабиёти ва санъати» рўзномасининг 1983 йил 3 июнь сонида тарих фанлари номзоди, элшунос олим Билол Аминовнинг «Кулгу музейи очилса» мақоласи босилган эди. Орадан шунча вақт ўтгач ўша мақолани эслаганимиз бежиз эмас.

Зиёлилар, айниқса қаламкашлар ва олимлар ўртасида шундай бир янглиш фикр бор: бизнинг вазифамиз — хайрли фикрни ўртага ташлаш, жамоатчилик фикрини қўзғаш! Ғоянинг ижроси эса бизнинг вазифамизга кирмайди! Эҳтимол, жуда кўп хайрли, савоб ишларнинг ниҳоясига етказилмаганига ана ўша бефарқлик, хафсаласизлик сабаб бўлмаяптимикин? Ахир шоир ҳам «Муродга қасд қилиб югурган етур, бўронни севмаса, дил нечун тепур?» деб бежиз ёзмаган!

Билол ака бошлаган ишини охирига етказмагунча кўнгли жойига тушмайдиган, ҳадди сиғадиган таниш-билишларидан тортиб, то мутасаддиларгача тинчлик бермайдиган одам. Ўша мақола баҳонасида кенг жамоатчилик ўртасида баҳс бошланиб кетди. Мунозарада кўпгина таниқли олимлар, санъат арбоблари, турли соҳа кишилари ўз фикр-мулоҳазалари билан қатнашдилар. Маънавий маданиятимизнинг долзарб масалаларидан бўлмиш сатира ва юморни ривожлантириш, ўзбек халқининг бой ижодий анъаналарини янада кенгроқ мужассамлантириш, бунинг учун муайян маскан ташкил этиш юзасидан аниқ таклифлар ўртага ташланди.

Олим бу таклифларнинг амалга оширилиши учун озмунча елиб югурмади. Аммо бизда шунақа ғаройиб тартиб борки, мундоқ қараганда ҳамма хайрли ишга тарафдор, ҳамма елкага қоқиб, «О баракалла! Ажойиб иш бўпти!» дейди. Аммо натижа бўлмайди. Ўша мақолада кўтарилган фикрларни кимлар қўллаб-қувватлашмаганди. Афсуски, барибир музей очилмади...

Б. Аминов умидсизликка тушмади. Жамоатчилик, мутасаддилар ҳали битта таклифини ҳазм қилиб улгурмасдан яна янгиларини ўртага ташлайверди. «Ўзбекистон адабиёти ва санъати» рўзномаси домлага бағишланган бир ўртоқлик ҳазилида «Энди сизга таклифлар музейи очиб берамиз!» деб ёзди.

«Ёлғиз отнинг чанги чиқмас, чанги чиқса ҳам донги чиқмас» дейишади. Бу айни чоғда отнинг қанақалигига ҳам боғлиқ, албатта. Қолаверса, Билол ака ёлғиз эмасди. Ғ. Жаҳонгиров, И. Ғафуров, Н. Дўстхўжаев, Ф. Зикриллаев, К. Маҳмудов (марҳум), А. Умаров каби алломалар мадади ва ҳамкорлигида бошлаган савоб ишларини давом эттираверди. «Наврўз», «Меҳржон» каби қадимий миллий байрам тантаналари ўтказишда айниқса жонбозлик кўрсатди.

Билол Аминовнинг «Кулгумиз оламни тутсин» деган рисоласи («Фан» нашриёти, 1989)да юқорида эслатилган таклиф-мулоҳазалар баҳонасида айтилган фикрлар маълум тартибга солинган. Ушбу рисола табиатан қувноқ, кулгисевар халқимизнинг сахий, танти қалби, кулгининг сир-асрорлари ҳақида. Олим «Кулги — жиддий масала!» деган нақлдан келиб чиқиб, кулгуни кенг маънода талқин қилади. Бу талқинга кўра, кулгу кўнгилларни ғуборлардан фориғ қилиш, халқларнинг бир-бирини англаши ва тушунишида хизмат қилишдан ташқари, халқ донишмандлиги мактаби ролини ҳам ўтайди. Зеро, В. Маяковский «Ишончим комилки, келажак мактабларида сатирани арифметика қаторида ўқитадилар, ўқитганларида ҳам арифметикадек муваффақият билан ўқитадилар. Олий кулги мактаби албатта бўлади» дея бежиз башорат қилмаган.

Рисоланинг «Ижтимоий қурол излаб...» бобида кулгунинг ўткир ғоявий қурол эканлиги алоҳида таъкидланади: «Сатира ва юмор ҳаётимизни безайдиган, руҳимизни енгиллаштирадиган ва шу билан бирга турмушимиздаги иллатларни аччиқ танқид қиладиган, йўлдан адашганларни кўпчилик орасида пўстагини қоқадиган ғоявий қурол ҳамдир. Кулги воситасида муҳим ижтимоий-ахлоқий масалалар ўртага ташланади, даврнинг катта ҳақиқати ва гапи «қизим сенга айтаман, келиним сен эшит» тимсолида хизмат қилади» (6-бет).

Б. Аминов ўртага ташлаган ҳар бир таклиф, мулоҳазада унинг аввало элшунос мушоҳадаси кенг олим эканлиги яққол сезилиб туради. Айниқса, олимнинг ҳар бир муаммони халқимизнинг азалий удум-анъаналари, бой оғзаки ижоди билан боғлиқ ҳолда талқин қилиши таҳсинга сазовордир.

Орзуга айб йўқ, дейишади. Олим ўша ҳали-ҳамон кўнглида армон бўлиб турган ва бир кунмас бир кун рўёбга чиқишига ишонадиган музейни шундай тасаввур этади: у бошқа музейлардан ўзига хослиги, олдига қўйган вазифасининг ҳам мазмунан, ҳам шаклан янгилиги билан ажралиб туради. Бу ерда томошабин билан қўйилган коллекциялар ўртасида ўзига хос суҳбат бўлади. Таърифланаётган ана шу маскан ажойиб оромгоҳга, ўзига хос илҳом эҳромига айланади.

Хориждан келган меҳмонлар фақат шарқона бинолар билан ҳайратланиб қолмай, балки ундаги миллий ва умуминсоний анъаналарини кўриб, янгича турмуш тарзи, халқ оғзаки ижодининг ривожи билан танишиш имконига ҳам эга бўладилар.

Китобда сатира ва юмор уйлари барпо этиш борасида хориждаги тажрибалар ҳақида мароқ билан ҳикоя қилинади. Болгариянинг Габрово шаҳридаги «Юмор уйи», Ҳиндистоннинг Ҳайдаробод шаҳрида бўлиб ўтган жаҳон ҳажвчиларининг биринчи анжумани ҳақида маълумот берилади.

Рисолани варақлар экансиз, муаллиф ўша орзу қилинаётган музейни бамисоли уста меъмор янглиғ хаёлида аллақачон қуриб қўйганига иқрор бўласиз. Бу қасрсифат иншоот, шифокорлар тили билан айтганда, «кулги шифохонаси» бўлади. Қаср пештоқига Мулла Насриддин билан Шум бола ҳайкали ўрнатилади. Муҳташам бино атрофида жумҳуриятимиз вилоятлари қиёфасини акс эттирувчи масканлар, ҳар бир гўша аҳолисининг анъанавий моддий ва маънавий маданият буюмларидан намуналар қўйилади. Бу даргоҳ вилоятлардаги этнографик-фольклор дасталарининг, халқ истеъдодларининг кўриги ўтказиладиган марказ бўлажак.

Музейнинг бир қанча: «Аждодларимиз кулгуси», «Болалар кулса — дунё яшайди», «Қўғирчоқлар кулади», «Жаҳон сатира ва юмор бисотидан», «ССЖИ халқлари сатира ва юмор бисотидан» каби бетакрор, беқиёс заллари мухлисларга хизмат қилади. Навбатдаги заллар «Крокодил» ва «Муштум» бисотидан намуналар», «Аския — табассум» деб аталиши мумкин, дейди муаллиф. Дарвоқе, рисоладаги «Ноёб жанр» деган бобда бу ноёб ва ўлмас санъат ҳақида атрофлича ҳикоя қилинади, олдин ўтган ва ҳозир фаолият кўрсатаётган кулги дарғалари билан таништирилади. Айни чоғда қимматли таклифлар ўртага ташланади: «Кейинги йилларда аскияда янгиланиш, ижодий юксалиш рўй берди, янги пайровлар яратилди, янги ижрочилар, янги мухлислар тарбияланди. Шундай экан, янги пайровларни аскиянинг афсона, тутал, қофия каби кўплаб қадимий турларини ёзиб олиб, тартибга солиш мақсадида комплекс экспедициялар уюштириш вақти келмадимикин! Бу экспедицияга фольклоршунослар, санъатшунослар, этнографлар жалб этилиши керак бўларди» (21-бет).

Бошқа халқлар фольклорида учрамайдиган ноёб сўз санъати бўлмиш аския ва қизиқчилик санъатини кенгроқ оммалаштириш, шу мақсадда радио ва «зангори экран»дан, кинодан самарали фойдаланиш борасида айтилган мулоҳазалар ҳам диққатга сазовордир.

Билол ака кулги музейи билан боғлиқ орзулари шунчаки хом хаёл эмаслигини далиллар билан исботлайди. Шундай музейлар бошқа қардош жумҳуриятларда барпо этилаётганини таъкидлайди. Рига ва Таллин, Душанбе ва Киев яқинида ташкил этилган этнопарклар, Львов, Тбилиси, Боку халқ санъати, фольклори ва этнография музейларида илмий-тадқиқот ва экспозиция тўплаш ишлари фаол олиб борилаётгани ҳақида ёзади. Бизнингча, келгусида бизда ҳам шундай хайрли ишлар бошлангудай бўлса, олимнинг қимматли таклиф-мулоҳазалари амалда асқотиши мумкин.

Рисоланинг «Насриддин Афанди ҳаётда бўлганми?» «Яхши кайфият рамзи», «Жаҳон кулги меридианларида», «Чойхона — одобхона», «Кулгу даволайди», «Кўнгил бўстони» боблари ҳам анча қизиқиш билан ўқилади. Ҳаётий мисолларга, ибратли тафсилотларга бойлиги, долзарблиги билан китобхонни бефарқ қолдирмайди. Олимнинг ён дафтаридан берилган ушбу ҳикматлар ҳар бир кўнгли пок, имони бутун инсоннинг дилидан ўрин олиши шубҳасиздир: «Тилингда бўлса болинг, кулиб турар иқболинг», «Яхши кайфият шундай бир турткики, у инсонни эзгулик сари етаклайди», «Ҳаммом одамнинг танасини созласа, кулгу-табассум киши руҳини созлайди».

Шоли курмаксиз бўлмагандек, китобчанинг айрим саҳифаларида ўқувчининг андек истеҳзосига сабаб бўладиган ўринлар ҳам йўқ эмас. Яқин ва олис ўтмишимизга, маънавий қадриятларимизга қайтадан, янгича баҳо бераётган эканмиз, «Ёш авлодни коммунистик руҳда тарбиялаш», «Халқимиз фаровон турмуш кечираётган ҳозирги даврда», «Сатира ва юмор социализм учун курашда», «Бизнинг гулгун, фаровон ҳаётимизга», каби ибора, жумлаларни ҳарқалай ўйлаброқ ишлатган маъқул.

Билол ака ҳамиша янги бир ташаббуснинг, янгича бир тадбирнинг пайида елиб-югуради, маҳалладошларининг издиҳомларида жон куйдириб юради. Яқинда у менга шундай деб қолди: «Биласизми, халқ донишмандлиги дорилфунунини ташкил этиш керак. Чунки...»

— Билол ака, Сизга ростдан ҳам таклифлар музейини очиб бериш керак экан! — дея ўзимни тутолмай кулиб юбордим.

— Мана кўрасиз — барибир очамиз! — деди-ю ўзи ҳам мириқиб кулди.

Шодмонбек ОТАБОЕВ,
ССЖИ Ёзувчилар уюшмаси аъзоси.

Луқма

ШОИР НОМИ БЕРИЛСА

Ҳозир бутун жумҳуриятимизда атоқли шоир Фурқатнинг 130 йиллик тўйини нишонлашга қизғин тайёргарлик кўриляпти. Мен Фурқат ғазалларининг мухлиси сифатида бир таклифни ўртага ташламоқчи эдим.

1957 йил кеч куз эди. Ҳозирги «Чайка» кинотеатри биносининг ўрни собиқ жамоа хўжалигининг ери бўлиб, карам экилган ва қор остида қолганди. Бир куни бир қанча раҳбарлар келишиб, қурувчиларни йиғиб катта митинг ўтказишди ва «Келгусида худди шу ерга Фурқатнинг бюсти ўрнатилиб, майдон унинг номи билан аталади», дейишди. Биз бу хабарни қарсаклар билан қарши олдик. Мана, орадан 33 йил ўтди. Фурқат ўрнига «Гагарин» проспекти деб аталди, Кинотеатрга эса «Чайка» номи берилди. Таклифим, шу катта кўчани Фурқат номи билан атасак, нур устига аъло нур бўлур эди.

Акмал Икромов район соғлиқни сақлаш бўлимига қарашли 10-болалар поликлиникасининг бир гуруҳ ходимлари номидан:

Қодир ҚОСИМОВ.

ҚАЧОН ТАРТИБЛИ БЎЛАМИЗ?

«ТОШКЕНТ ОҚШОМИ» саҳифаларида Тил тўғрисидаги Қонуннинг қандай бажарилаётганлиги, унга бўлаётган муносабат тўғрисидаги мақолалар, муштарийларнинг куюнчаклик билан ёзаётган хатлари эълон қилиняпти. Ҳа, учраб турган баъзи камчиликлар кишини жуда ачинтириб юбормоқда. Бу аҳвол қачонгача давом этаркин ва қачон шусиз ҳам бузилган асабларимиз жойига тушаркин, деган савол туғилади.

Мактабда ҳам, билимгоҳда ҳам ўқиб юрганимизда улуғ мутафаккиримиз Форобий номини Форобий деб ёзардик ва шундай ўқирдик. Нима учун шу номдаги кўчага Фараби кўчаси деб ёзиб қўйилгани мени жуда-жуда таажжублантиради.

Ундан ташқари, яна шу кўчада **«ул. Фараби»** кўринишидаги ёзув ҳам бир нечта жойда осилиб турибди. Наҳотки шунча маблағ сарфласак-да, улуғ зотлар номларини саводсизларча ёзиб қўйсак. Билмадим, биз қачон тартибга тушамиз.

Учқун ЮСУПОВ.

ТАН ОЛМАСЛИКМИ?

МЕНИ бир нарса жуда ажаблантириб қўйди: жумҳуриятимизда ўзбек тилини Давлат тили деб эълон қилинганига, мана бир йилдан ошди. Лекин бу Қонунни ҳали ҳам баъзилар тан олишмаётганга ўхшайди. 1990 йил 21 ноябрь чоршанба куни чиққан «Тошкент оқшоми» рўзномасидаги бир суратни кўриб ҳайрон қолдим. ССЖИ халқ артисти, Социалистик Меҳнат Қаҳрамони Комил Ёрматов ўзбек халқининг фарзанди эди-ку, нима учун шундай улуғ зотга қўйилган ёдгорлик тахтачаси рус тилида ёзилди! Шуни ўз она тилимизда ёзиб қўйса ҳам бўлардк-ку!!

Ашур МАМАРАСУЛОВ.

● УКРАИНА ССЖ. Шоир, байналмилалчи-жангчи Александр Стовба душман билан олишувларнинг бирида ҳалок бўлди. Йигирма уч ёшли йигитдан порлоқ хотира қолди... Ҳозир унинг номи билан ўзи туғилиб ўсган Днепродзержинск шаҳрида мактаб ва кўча аталмоқда. 1990 йил, ноябрь ойида эса лейтенант А. И. Стовбага Совет Иттифоқи Қаҳрамони унвони (ўлимидан сўнг) берилди.

СУРАТДА: қаҳрамоннинг онасига ўғли Саша ва унинг шеърлари ҳақида ҳикоя қилиб беришни сўраб юзлаб хатлар келмоқда.

* * *

● ОМСК офтальмологик шифохонаси мутахассислари йилига етти мингта яқин беморни операция қилишмоқда. Айниқса, глаукомаларни даволашда улар ультратовуш ва лазер нурларидан кенг фойдаланишаяпти. Шифохона тиббиёт соҳасини танлаган талабаларни янги усулда даволашга ўргатишда асосий база ҳисобланади.

СУРАТДА: бу кичкинтой яна ёруғ дунёни кўрмоқда.

СИТА суратлари.

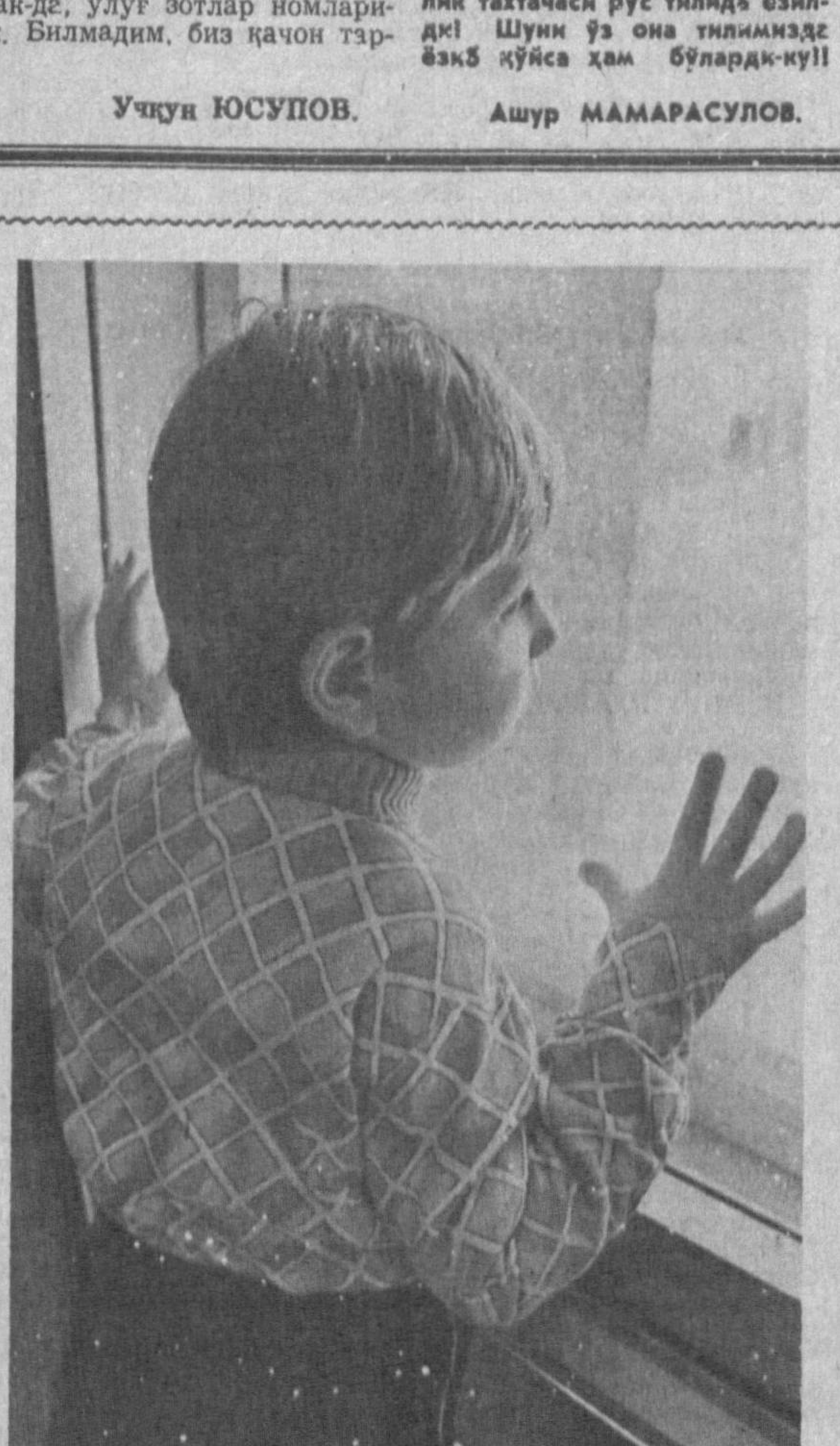

Ҳар тўғрида

● ИТАЛЬЯНЛАР — ШОИР ХАЛҚ

Итальянлар «Шоирлар халқи» лигича қолмоқда. Улар ҳамон Данте, Петрарка, Ариосто адабий анъаналарига содиқ. Ҳар беш итальяннинг бири, яъни деярли ўн миллион киши ўз умри давомида камида битта шеър ёзган. Жамоатчилик фикрини сўраб билишнинг докс ихтисослашган хизмати бу ерда тарқатган якунлари ана шундай.

Айниқса эркаклар «шоиртабиат» бўлиб чиқишди: олий маълумотлилар орасида бундай эркаклар 24,6 фоизни, аёллар эса 19,1 фоизни ташкил этди. Касбига қараб ажратилганда эса бу соҳада биринчиликни муаллимлар (45,6 фоиз) эгаллашди, улардан кейинги ўринларни талабалар (41,8 фоиз), хизматчилар (34,9 фоиз), шунингдек тадбиркорлар, фирмалар ва компанияларнинг раҳбарлари, шифокорлар, адвокатлар эгаллади. Бу тоифадаги шоиртабиат одамлар 31,4 фоизни ташкил этди.

Шеърга ҳавас ёш ўтиши билан сусаяди: агар 15 ёшдан 24 ёшгача бўлган одамларнинг учдан бир қисми ўзини назм соҳасида синаб кўрган бўлса, ёши 64 дан ошганлар ўртасида бу кўрсаткич 8,1 фоизгача тушиб кетди.

Шеърий асарларнинг энг кўп муаллифлари Италиянинг марказий вилоятларида яшайди. Уларнинг мамлакат шимоли ва жанубидаги ватандошларининг шеъриятга мойиллиги бироз камроқ.

● ИЧКИ АЪЗОЛАРНИНГ АНИҚ РАНГЛИ ТАСВИРИ

Бонидаги Эссен дорилфунуни олимлари шифокорларнинг эзгу орзусини амалга оширишга — инсон ички аъзоларининг уч ўлчамли рангли тасвирини беришга қодир ускунани яратишга муваффақ бўлдилар. Доктор Кристоф Зон билан унинг отаси, муҳандис Йорг Зон таклиф этган усулга ультра товушнинг организм тўқималари орасидан ўтиб, ички аъзолар «девори»дан аксланишдек аллақачонлардан буён маълум хоссаси асос бўлди. Акс этган сигнал монитор экранида кўриниб, ўрганилаётган объект тасвирини беради. Юракни, бош мияни ва бошқа аъзоларни ўрганишда қўлланиладиган ультра товуш диагностикаси асбоблари ана шу қоида асосида ишлайди.

Бу усулнинг нуқсони шундаки, тасвир бир ўлчамли, яъни ясси ва оқ-қора тусда бўлади, етарлича аниқ кўринмайди. Ота-бола Зонлар эса турли йўналишларда ультра товуш тўлқинларини тарқата оладиган принцип жиҳатдан янги товуш асбоби билан замонавий компьютер техникасидан фойдаланиб, ўрганилаётган аъзоларнинг бошқа тўқималардан ўз ранги билан фарқ қиладиган уч ўлчамли аниқ тасвирини олишга муваффақ бўлишди. Бунда ультра товуш билан нурлантириш вақти 20-25 секунддан ошмайди.

Эссенда ишлаб чиқилган ва компьютер сонографияси деб номланган бу усул, олимларнинг фикрича, тиббий диагностикада катта янгилик бўлади. Янги усул қон томирларида холестерин тўпланишини, буйракда тош йиғилишини, ҳомиладорлик даврида нормадан четга чиқиш бўлишини дастлабки босқичдаёқ аниқлаш имконини беради. Дастлабки амалий тадқиқотларданоқ шу нарса маълум бўлдики, бу усулни хавфли шишларни аниқлашда ҳам муваффақият билан қўллаш мумкин.

Мактаб ўқувчиларининг қишги таътил дамлари яшил арчалар атрофида, ана шундай завқли-шавқли ўтмоқда.

Р. Альбеков сурати.

БОШИ БЕРК ЙЎЛ

ЯНА БУ МАВЗУГА ҚАЙТИШГА ТЎҒРИ КЕЛЯПТИ. ҚАЙТМАСЛИКНИНГ ИЛОЖИ ЙЎҚ: ИЛЛАТ КАМАЙИШИ ЎРНИГА ИЛДИЗ ОТИБ КЕТМОҚДА...

ТОШКЕНТ шаҳар тери-таносил касалликлари диспансери қошида тузилган «Тери-таносил касалликларига, СПИДга ҳамда фоҳишабозликка қарши кураш» маркази ҳуқуқ-тартибот органлари ходимлари билан биргаликда бу йил 82 марта текширув ўтказилди. Натижада «тунги лаззат» шайдоларидан 1207 киши қўлга олинди. Шундан 608 кишида тери-таносил касалликлари борлиги аниқланди. Улар турли яширин, хонаки фоҳишахоналардан, меҳмонхоналардан, ертўлалардан ушландилар.

Бизнинг гуруҳ иши ҳам шу куни «самарали» бўлди: 254 киши фоҳишабозлик қилаётган бир пайтда «иссиқ ўринлари»ни тарк этди. Энг ачинарлиси шундаки, уларнинг 24 нафари ҳали балоғат ёшига етмаган қизлар эди.

Хўш, улар бу йўлга қандай кириб қолишди? Сабаби турлича. Кимдир ёшлигидан бузуқ одамларга қўшилиб қолган. Яна кимдир гиёҳвандлик туфайли, яна бири муҳтожликдан...

М. исмли қизнинг ёши 15 да. Истараси иссиқ. Кўрган одам ҳавас қилади. Келажакда у кимнидир бахтли қилиши, бир оиланинг «гули» бўлиб яшаши мумкин эди. Аммо ҳозирги аҳволига қараб ачинасан, киши.

— Сени бу кўчага киришга нима мажбур қилди, — сўраймиз ундан.

Узоқ сукунатдан сўнг жавоб беради.

— Муҳтожлик.

— Нега, ота-онанг йўқми?

— Отам ўлган. Онам бор — ичкиликка берилиб кетган.

— Ишласанг бўлади-ку!?

— ...

— Ким ўргатди сени бу ишга...

— Онам... Бир куни Д. амаки уйимизга келди. Ойим билан ичишди. Кейин менга ичиришди. Ойим эса ундан пул олиб ниманидир пичирлашиб, қаёққадир арақ қидириб чиқиб кетди. Мен Д. амаки билан қолдим. Бошим айланар, арақнинг таъсиридан сархуш эдим... Кейин нима бўлганини билмайман... Шундан кейин у бизникига тез-тез келадиган бўлди. Бу иш такрорланаверди. Ўртоқлари билан таништирди.

— Улар сенга пул беришармиди?

— Ҳа. Пул, турли совғалар... Агар пул беришмаса ойим уйга қўймасди. Ҳайдаб чиқарарди.

— «Амаки»ларинг кўпми?

— Етарли...

Изоҳнинг ҳожати йўқ. Афсус, тақдир турли сўқмоқларга етаклаган балоғат ёшига етмаган бундай қизлар жуда кўп.

— Хўш бундайларга қандай жазо қўлланилади дерсиз? Албатта, жазо бор. Бу ҳам бўлса фоҳишани чўнтагига «урилади», яъни биринчи марта қўлга тушганга 100 сўм жарима солинади. Иккинчи марта қўлга тушса — 200 сўм жарима тўлайди. Аммо бели оғриб меҳнат қилмаган фоҳиша бу пулнинг қадрини қаердан билсин. Жарақ-жарақ пулларни кўпинча оиласининг ризқини қийган танти «амаки»лари беради.

Энди мантиқан ўйланг. Шу ҳам жазоми? Йўқ, бу жазо эмас. Афсуски, бу ярамас қилмиши учун қаттиқроқ жазоланмаслигини билган «енгил оёқлар» сони тобора ортиб боряпти.

— Менимча, — дейди суҳбатдошимиз Тошкент шаҳар тери-таносил касалликлари диспансери бош врачи, шаҳар бош венерологи Соат Одилович Шукуров, — фоҳишабозлик, маънавий бузуқлик билан шуғулланган кишиларга нисбатан қаттиқроқ жазо чораларини қўллаш вақти етди.

— Тўғри. Масаланинг иккинчи томони ҳам бор. Бу йўлга ҳатто ишлаб турган ёлғиз оналар ҳам кириб кетишяпти.

— «Яшаш яхши, яхши яшаш ундан ҳам яхши» нақлига амал қиладиганлар қандай бўлса ҳам мўмай пул топиш «касали»га дучор бўладилар.

Айтайлик, айрим аёллар кийим-кечакка ўч. Уларнинг нархи эса осмон. Иродаси бўш аёллар ҳавойи орзуларига эрк бериб шу йўлга кирадилар.

Бу муаммонинг ачинарли яна бир томони—фоҳишабозлик билан шуғулланаётган баъзи аёлларнинг эри, оиласи ҳам бор. Хўш, бу муҳаббатми? Йўқ, бу ҳам мол-буюмга ҳирс қўйишдан. Совға-салом, атир-упа, кийим-кечак...

Шу ўринда диспансерда даволанаётган Р. исмли қизнинг тақдирини олайлик.

— Рисоладагидек оилам бор эди, — дейди у кўз ёшларини артиб. — Идорада котиба бўлиб ишлардим. Кунлардан бир куни қабулхонага ўрта ёшлардаги хушбичим бир йигит келди. Бошлиқ йўқ эди. Х. мен билан гаплашиб ўтирди. Кетар чоғида кўп йиллардан бери мен эришолмаган француз духисини совға қилди. Эртасига сим қоқиб учрашувга чорлади. Бордим. Ресторанга кирдик. Шампан виноси ичдик. Мен сархуш эдим. Эртаси яна учрашувга чорлади. Учрашдик... Бир куни эрим бизни кўчада кўриб қолибди. Бўлди жанжал, бўлди жанжал. Оилага дарз кетди. Охири 2 бола билан ажрашдик. Х. эса мени ташлаб кетди. Кейин шу кўчага кириб кетдим...

— Мен эса 1987 йилда Самарқанддан Тошкентга ўқишга келгандим, — деб ҳикоя қилади шу ерда даволанаётган З. исмли аёл. — ТошМИга кирдим. Икки йил ўқидим. Семестрда битта имтиҳонни топширолмай, академик отпуска олдим ва ТошМИнинг неврология бўлимига ишга кирдим. Квартирада турардим. Бир байрамда қўшнимизнинг қизи айланишга таклиф қилди. Рози бўлдим. Айланиб бўлгач, у йигити олдига кетди. Мен уйга қайтмоқчи бўлиб, такси тўхтатдим. Таксичи йигит Чилонзорга келгач, беш минутга уйга кириб чиқаман, ишим бор деб кириб кетди. Бир оздан кейин чиқиб, «Юринг онам ош дамлаб қўйган экан, меҳмон бўлинг» деб зўрлади. Мен «йўқ» дедим. Бир оздан сўнг онаси тушди. Ноилож уларникига кирдим. Ошни еб бўлгач, онаси ишим бор деб кетди. Уйда ёлғиз қолгач, таксичи йигит мени зўрлаб номусимга тегди. Сўнг квартирага олиб бориб қўйди. Шу билан ҳаётим барбод бўлди...

Бу ерда даволанаётганлар кўпчилигининг тақдири шундай аянчли. Уларни эртага нима кутяпти? Ўзлари ҳам билишмайди. Маъносиз ҳаёт...

Қирғизистондан келган О. ҳам З. билан шу ерда даволаняпти. Иккиси бирга «ов» қилишган. Ва ниҳоят қўлга тушиб, касал орттириб шу ерга келишган...

— Даволаниб чиққач, нима қиласиз? — деб сўраймиз О. дан.

— Билмайман, — жавоб беради у.

Бизнингча, у шу йўлни давом эттирмайди, деб кафолат бериш қийин, фоҳишабозликни даволаб бўлмаса?

— Дарвоқе, шаҳардаги СПИДга қарши кураш маркази сизларга қандай ёрдам кўрсатмоқда, — мурожаат қиламан Соат Одиловичга.

— Шаҳардаги мазкур марказ бизга маълум томондан, яъни бир ёқлама ёрдам беради. Бироқ, ҳозирда уларнинг ўз ички муаммолари ҳам талайгина. Масалан, СПИД маркази ходимларининг ҳуқуқий имкониятлари чегараланган. Маълумки, СПИД асосан гиёҳвандлар, ахлоқи бузуқлар орасида учрайди. Бундай кишилар марказ назоратида бўлишлари керак. Уларнинг рўйхати эса ҳозирча Ички ишлар вазирлиги томонидан марказга берилмаяпти.

— Бизда СПИД билан оғриган бемор қачон аниқланган?

— 1989 йилнинг январь ойида жумҳуриятимизда яшовчи аҳоли орасидан биринчи марта СПИД касаллиги билан оғриган бемор аниқланди. Бу аёл чет эллик кишига турмушга чиқиб, Африкага кетган эди... Ҳозир бундайлардан 17 киши аниқланган бўлиб, 13 таси хорижлик ва 3 таси Ўзбекистонда яшовчилардир...

СПИД даҳшат солиб турса ҳам баъзи «оёғи суюқлар» на нафсини, на хирсини тия олади. Юқорида таъкидланганидек, гиёҳвандлик бу дарди бедаво касалликнинг асосий манбаларидан биридир. Шу куни «маишат» қилаётганлар орасида гиёҳвандлар ҳам анчагина эди. Шулардан бири Н. М. У шундай ҳикоя қилади.

— Болалигим етимликда ўсди. Аввал бувимнинг қўлида, сўнгра интернатда вояга етдим. 13 ёшимда бир йигит билан танишдим. Ўшанда биринчи марта у менга игна билан санчишни кўрсатди. Аввал оғриди, кейин ўрганиб қолдим. 14 ёшимгача гиёҳвандлик билан шуғулландим. Ишга кирмоқчи бўлган жойларимда мени гиёҳванд эканлигимни билиб қолишиб, ишга қабул қилишмади. Яна бекорчилик. Йигитим яна шу йўлга мажбурлади. 16 ёшгача у билан юрдим. Сўнг наша чекишга ўтдим. Ёзда вокзал атрофида мени ушлаб олишди ва шу ерга олиб келишди. Тузалиб чиқсам албатта ишлайман. Чунки йигитимдан қочиб келганман, энди истамайман...

Қани энди шундай бўлса.

Тўхтамурод ТОШЕВ,
«Тошкент оқшоми»нинг махсус мухбири.

Муҳаррир Э. М. ЭРНАЗАРОВ.

ТИЖОРАТ ХАБАРЛАРИ ВА ЭЪЛОНЛАР

ҚОРХОНАЛАР, ТАШКИЛОТЛАР, МУАССАСАЛАР ВА ШИРКАТЛАРНИНГ РАҲБАРЛАРИ ДИҚҚАТИГА!

«УРАЛ» СОВЕТ-БРИТАНИЯ ҚЎШМА КОРХОНАСИНИНГ

«ТЕХНЕЗИС-ИНФО» ТОШКЕНТ ФИЛИАЛИ

ЦК IBM PC(XT)AT НЕГИЗИДАГИ ДАСТУРИЙ-ТЕХНИКАГА КОМПЛЕКСЛАРИНИ АРЗОНЛАШТИРИЛГАН (10 фоизга) **НАРХЛАРДА**

ЕТКАЗИБ БЕРАДИ

Дастурий-техника комплексларининг қийматига 12 ой мобайнида техникани ишга тушириш-созлаш ишлари ва уни кафолатли таъмирлаш баҳоси киради.

Буюртмачи олдиндан Тошкент шаҳрида дастурий-техника комплексининг имкониятлари билан танишиб чиқиши мумкин. Ҳақ тўлангандан кейин 24 соат ичида комплекс етказиб берилади.

Буюртмачилар хоҳишига кўра «ТЕХНЕЗИС-ИНФО» дастурий комплексга техника хизмати кўрсатади ва дастурий воситаларни ишлаб чиқади.

«ТЕХНЕЗИС-ИНФО» шартномалар тузишга кўмаклашувчи шахсларга миннатдорчилик билдиради ва агентлик хизматларига ҳақ тўлашни назарда тутади.

67-25-57 телефони бўйича соат 10 дан 20 гача; 98-62-27 телефони бўйича соат 10 дан 22 гача; 58-65-15 телефони бўйича соат 20 дан 22 гача маълумотлар олиш мумкин.

Тошкент шаҳар халқ таълими бошқармаси

42-ЎРТА ҲУНАР-ТЕХНИКА БИЛИМ ЮРТИ

Қуйидаги ихтисослар бўйича

ЎҚУВЧИЛАР ҚАБУЛ ҚИЛАДИ

Электргаз пайвандчи, механика-йиғув ишлари чилангари, кенг йўналишдаги дастгоҳ ишчиси, электромонтажчи.

ЎҚИШ МУДДАТИ — 6 ОЙ.

Билим юртига 35 ёшгача бўлган ўрта маълумотли, Тошкент шаҳри ва шаҳарга яқин ноҳияларда яшовчи йигитлар қабул қилинади. Ўқиш муддати меҳнат стажига киради. Ҳар ойда стипендия ва меҳнат амалиёти вақтида ойлик маошнинг 50 фоизи берилади. Билим юртини аъло баҳо билан тамомлаган ўқувчиларга олий ўқув юртларига кириш учун йўлланма берилади.

Билим-юрти ҳузурида бадиий ҳаваскорлик тўгараклари ва спорт шўъбалари ишлаб туради.

ЎҚИШ 1991 ЙИЛ 15 ЯНВАРДАН БОШЛАНАДИ.

Қуйидаги ҳужжатлар топширилади: паспорт ва маълумоти тўғрисидаги ҳужжат.

Манзилимиз: Тошкент шаҳри, Ж. Обидова кўчаси, 70-уй. (9, 24, 51, 60, 67, 72, 91, 156, 165-автобуслар; 2, 16, 22, 25, 8, 29-трамвайларнинг «Ғалаба хиёбони ва Халқ хўжалиги ютуқлари кўргазмаси» бекати. **Телефон:** 34-37-14.

Ўзбекистон ССЖ Олий ва ўрта махсус таълим вазирлиги

14-ЎРТА ҲУНАР-ТЕХНИКА БИЛИМ ЮРТИ

1990-1991 ўқув йили учун

МОНТАЖЧИ, ЭЛЕКТР-ГАЗ ПАЙВАНДЧИ ИХТИСОСЛИКЛАРИ БЎЙИЧА

ЎҚУВЧИЛАР ҚАБУЛ ҚИЛАДИ

Ўқишга Совет Армияси сафидан қайтиб келган, 10 ёки 11 синф ҳажмида маълумоти бўлган, Тошкент шаҳрида ва унинг атрофида яшовчи шахслар қабул қилинадилар.

ЎҚИШ МУДДАТИ — 6 ОЙ.

Ўқиш даврида ўқувчиларга 110 сўм миқдорида стипендия ва ишлаб-чиқариш тажрибаси — (практика) даги иш ҳақининг 50 фоизи тўланади.

ЎҚИШ ДАВРИ МЕҲНАТ СТАЖИГА ҚЎШИЛАДИ.

Билим юртини тугатганлар ЎзССЖ монтаж ва махсус қурилиш вазирлигига қарашли «93-МАХСУС ТРЕСТ»га доимий ишга юбориладилар.

ЎҚИШ ГУРУҲЛАР ТЎЛИШИГА ҚАРАБ БОШЛАНАДИ.

Кирувчилар қуйидаги ҳужжатларни топширишлари керак: директор номига ариза, ўрта маълумот ҳақидаги ҳужжат, тиббий маълумотнома, 3x4 см. ҳажмидаги 6 дона фотосурат, турар жойидан маълумотнома, паспорт ва ҳарбий хизматга алоқадорлик ҳақидаги ҳужжат қабул комиссиясига шахсан кўрсатилади.

Бизнинг манзилгоҳ: Тошкент шаҳар. Ҳамза ноҳияси, Оқдарё кўчаси, 122-уй, (12, 37, 52, 68, 183-автобус; 5, 26-трамвайларнинг «Ёғ-мой комбинати» бекати, 15, 26, 161-автобусларнинг «Жамила» дўкони бекати). Телефон: 91-33-94.

Ўзбекистон ССЖ халқ таълими вазирлигининг

ЖУМҲУРИЯТ СТЕНОГРАФИЯ ВА МАШИНАДА ЁЗИШ КУРСЛАРИ

КУНДУЗГИ ВА КЕЧКИ БЎЛИМЛАРГА

ҚАБУЛ ЭЪЛОН ҚИЛАДИ

Курсларда замонавий иш юритиш, ўзбек ва рус тилларини биладиган котиба-стенографистка ва котиба-машинисткалар тайёрланади.

Ўқувчиларни қабул қилиш — январь ойида.

МАШҒУЛОТЛАР – 1 ФЕВРАЛДАН БОШЛАНАДИ.

Маълумотлар учун ҳар куни соат 10 дан 19.00 гача қуйидаги манзилга мурожаат қилинсин: 700003, Тошкент шаҳри, Олмазор кўчаси, 174-уй. Бешёғоч майдони, Ленин номидаги Марказий маданият ва дам олиш боғи ёнида жойлашган. Телефон: 54-62-52.

В. И. ЛЕНИН НОМЛИ ССЖИ ХАЛҚЛАРИ ДЎСТЛИГИ САРОЙИДА

1991 ЙИЛ 10, 11, 12, 13 ЯНВАРЬ СОАТ 16.00 ВА 19.30 ДА

«СУЯНГАНИМ ТОР БЎЛДИ...»

«КАМОЛОТ-89» жумҳурият кўрик-танловининг олий соврини соҳиби

МУҲАММАД ҚАРИМ

«ҚИЗИҚЧИ-89» жумҳурият кўрик-танловининг совриндори

АБДУЛЛА АКБАРОВ

ва журналист Октябрь МЎМИНОВ иштирокида

КАТТА ТОМОШАЛАРГА
СИЗНИ ТАКЛИФ ҚИЛАДИ

Чипталар сарой кассаларида соат 11 дан бошлаб сотилмоқда.

Кўпчилик бўлиб келиш учун буюртмалар қабул қилинмоқда.

Қўшимча маълумотлар учун телефон: 45-93-63.

ТОШКЕНТ МУСИҚАЛИ КОМЕДИЯ (оперетта) ТЕАТРИ БИНОСИДА

ФАҚАТ 8 КУН

ТОМОШАБИНЛАРНИНГ ИЛТИМОСИГА БИНОАН

1991 ЙИЛ 11 ЯНВАРДАН 18 ЯНВАРГАЧА

биоқувват шифокор-ҳакими, экстрасенс, гипнозия, ССЖИ Экстрасенслар ассоциациясининг аъзоси

СЕРГЕЙ ЧАРИКОВнинг

КАСАЛЛИКНИНГ ОЛДИНИ ОЛИШ-СОҒЛОМЛАШТИРИШ СЕАНСЛАРИ ЎТКАЗИЛАДИ

ДАСТУРДА: кучли шифолаш биомайдони, сувга, атирга, олтинга, чойга, қаҳвага, гиёҳларга ва бошқа буюмларга қувват берилади.

СЕАНСЛАР: тери касалликлари (псориаз, темиратки, аллергия), **дудуқланиш, бош оғриғи, асаб-руҳият касалликлари, остехондозлар, магнит бўронлари таъсири, ортиқча семизлик, пешобни тута билмаслик кабилардан даволанилади.**

Қон босимнинг кўтарилиши ва нафас қисиши (астма) касаллиги билан хасталанган беморлар ўзлари билан намланган чой, қаҳва, гиёҳли дамламаларни олиб келишлари лозим.

ОТА-ОНАЛАР ДИҚҚАТИГА! Бу сеанслардан кейин болаларнинг мактабдаги ўзлаштириши ва ўзингизнинг иш қобилиятингиз кескин равишда ортади.

Тўлиқ даволаш курси (8 сеанс)**нинг баҳоси — 40 сўм.**

СОҒЛОМЛАШТИРИШ СЕАНСЛАРИ:

11, 14, 15, 16, 17, 18 январь кунлари — соат 19.00 да; 12 ва 13 январь кунлари — соат 18.00 да бошланади.

77-85-92 телефони бўйича маълумотларни олиш мумкин.

Корхоналар ва ташкилотлар раҳбарларининг диққатига! ЎзССЖ Халқ таълими вазирлигининг

11-ТРЕСТНИНГ 20-ИЖАРА ҚУРИЛИШ БОШҚАРМАСИ, ЮҚОРИ МАЛАКАЛИ ИШЧИЛАР ТАЙЁРЛАШ ВА КЕЛАЖАКДА ИШГА ЖОЙЛАШТИРИШ КАФОЛАТИ БИЛАН

ЁШ ЙИГИТ ВА ҚИЗЛАРНИ

қуйидаги мутахассисликлар бўйича

ЎҚИШГА ҚАБУЛ ҚИЛАДИ

СУВОҚЧИ-БЎЁҚЧИ, ДУРАДГОР-ПАРКЕТЧИ-ОЙНА ҚЎЮВЧИ.

Ўқиш муддати 3 ойдан 6 ойгача.

Сувоқчи-бўёқчилар гуруҳига 18 ва ундан катта ёшдаги қизлар; дурадгор-паркетчи-ойна қўювчилар гуруҳига эса Совет Армияси сафларида ҳарбий хизматни ўтаб қайтган йигитлар қабул қилинади.

Ўқувчилар ойига 75 сўм стипендия оладилар.

ЎҚИШ ДАВРИ УЗЛУКСИЗ МЕҲНАТ ФАОЛИЯТИГА КИРАДИ.

Иш ҳақи келишилган нархда тўланади.

ЎҚИШ ГУРУҲЛАР ТЎЛИШИГА ҚАРАБ, 12-ҲУНАР-ТЕХНИКА БИЛИМ ЮРТИДА ОЛИБ БОРИЛАДИ.

Манзилимиз: 700131, Тошкент шаҳри, Акмал Икромов ноҳияси, 26-мавзе, 1-уй. (187-автобуснинг «12-мавзе»; 4, 9, 14-трамвайларнинг «30-шифохона» бекати).

Қўшимча маълумотлар олиш учун телефонлар: 72-88-18, 72-88-13.

КОРХОНАЛАР, ТАШКИЛОТЛАРНИНГ РАҲБАРЛАРИ ВА ФУҚАРОЛАР

ДИҚҚАТИГА!

«УЗБЕКГАЗ» ишлаб чиқариш бирлашмаси қошидаги

ЎҚУВ-КУРС КОМБИНАТИДА

(Тошкент шаҳри, Саломатин кўчаси, 111-«а» уй).

— суюлтирилган ва сиқилган газда ишлайдиган автомобиль ҳайдовчиларини қайта тайёрлаш;

— ЦППЗ—12-885 кўчма газ тўлдириш станциясининг операторларини тайёрлаш;

— суюлтирилган пропан-бутан газида ишлайдиган енгил газбаллонли автомобилларнинг ҳайдовчиларини қайта тайёрлаш;

— газбаллонли автомобиллар учун ускуналарни ўрнатиш юзасидан таъмирловчи-монтажчиларни тайёрлаш бўйича

ҚУРСЛАР ОЧИЛАДИ

МАШҒУЛОТЛАР — ГУРУҲЛАР ТЎЛИШИГА ҚАРАБ БОШЛАНАДИ.

53-50-13, 53-56-84 телефонлари бўйича маълумотлар олиш мумкин.

ДУШАНБА, 7 ЯНВАРЬ

● Ўз ТВ I

11.25 Курсатувлар тартиби.
11.30 Болалар учун фильм. «Маринка, Янка ва Қирол қасрининг сири».
12.50 Р. Бойтўра. «Яраланган қуш ҳамон учмоқда». Видеофильм (такрор).

* * *

18.00 Кўрсатувлар тартиби.
18.05 Янгиликлар.
18.10 «Оқ қарқара», «Қойилмақом Гоша». Мультфильмлар.
18.35 «Пахтаой» ансамблининг концерти.
19.00 «Мувозанат».
19.30 «Ахборот» (рус тилида).
19.45 «Ҳар чинордан бир япроқ». ССЖИ халқ артисти Олим Хўжаев таваллудининг 80 йиллигига.
20.30 «Ахборот».
20.50 Ўзбек куйларидан концерт.
21.30 Москва. «Время».
22.15 «Ойнаи жаҳон»да биринчи марта. «Тақдири азал». Бадиий фильм («Беларусьфильм»).
23.20 Янгиликлар.
23.30 Эртанги кўрсатувлар тартиби.

● ЎзТВ II

19.00 Кўрсатувлар тартиби.
19.05 «Ассалому алайкум». Мусиқий кўрсатув (такрор).
20.05 «Спринт» (рус тилида).
20.20 «Қизил велосипед». Телевизион бадиий фильм.

ДУШАНБЕ КЎРСАТАДИ:

21.30 Москва. «Время».
22.15 «Душанба оқшомида». Видеоканал премьераси.

● МТ I

8.30 «ТСН».
8.45 «Мойдодир». Мультфильм.
9.05 «Циркни ҳамма севади». Свердловскдан кўрсатилади.
9.50 М. Горький номли киностудиянинг 75 йиллигига. «Учар гусарлар эскадрони». Бадиий фильм. 1 ва 2-сериялар (1980 й.).
12.30 Хоккей. Ўртоқлик учрашуви. «Эдмонтон ойлерз». (Канада) — МАСК. Канададан кўрсатилади.
14.30 «Сизга, замондошларим...». Телевизион ҳужжатли фильм (Минск).
15.30 «ТВ-мулоқот».
15.45 М. Горький номли киностудиянинг 75 йиллигига. «Мўйловли энага» (1977 й.).
17.00 «Қорқиз». П. И. Чайковский мусиқасига яратилган балет. ССЖИ халқ артистлари К. С. Станиславский ва В. И. Немерович-Данченко номли Москва академик мусиқа театри спектаклининг премьераси.
19.15 Рус мусиқа маданиятининг тараққиёти ҳақида мусиқий фильм.
20.20 «Николай Вавилов». Олти серияли телевизион бадиий фильм премьераси. 1-серия («Союзтелефильм»).
21.30 «Время».
22.15 «Николай Вавилов». Олти серияли телевизион бадиий фильм премьераси. 2-серия.
23.30 «Телбанинг хатлари». Телевизион спектакль премьераси. Муаллиф — Н. В. Гоголь.

Тунги телевидение

00.40 «Москва гўзали». В. Зайцевнинг Модалар уйида мусиқий томоша. Ярим финал.
01.25 «Хазина». Телевизион бадиий фильм (Экран).
02.40 «Торларда, клавишлар ва...» Концерт.

● МТ II

01.00
«ТИКЛАНИШ»
УЗЛУКСИЗ
ТЕЛЕВИЗИОН
КЎРСАТУВ
(Ленинградни тиклаш жамғармасига).

ТЕАТР

НАВОИЙ НОМИДАГИ ЎЗБЕК ДАВЛАТ АКАДЕМИК КАТТА ТЕАТРИДА — 6-7/Iда **Янги йил арча байрами** (10, 12, 14, 16.00).

ҲАМЗА НОМИДАГИ ЎЗБЕК ДАВЛАТ АКАДЕМИК ДРАМА ТАЕТРИДА — 5-6/I да **Арча байрами** (10.00, 12.00, 14.00, 16.00, 18.00).

МУҚИМИЙ НОМИДАГИ ЎЗБЕК ДАВЛАТ МУСИҚАЛИ ТЕАТРИДА — 5-6/ да **Арча байрами** (10.00, 12.00, 14.00, 16.00, 18.00).

АБРОР ҲИДОЯТОВ НОМИДАГИ ЎЗБЕК ДАВЛАТ ДРАМА ТЕАТРИДА — 4/I да **Маугли** (11.00, 13.00), **Отасининг қизи** (16.00, 19.00), 5/Iда **Қийшиқ ойна қироллиги** (10.00, 12.00), **Майсаранинг иши** (15.00), **Кулги ва қўшиқ кечаси** (19.00), 6/Iда **Маугли** (11.00, 13.00), **Отасининг қизи** (16.00, 19.00).

КИНО

4, 5, 6, ЯНВАРДА БАДИИЙ ФИЛЬМЛАР.

А. НАВОИЙ НОМИДАГИ САНЪАТ САРОЙИДА — «ҚАСОС ЎТИ» (катта зал, 13.30, 16, 18.30, 20.40), «СИНДБОДНИНГ ЕТТИНЧИ САЁҲАТИ» (кичик зал, 12, 14, 16, 18.20).

Тошкент Советининг 50 йиллиги номли — «ҚАСОС ЎТИ» (16, 18.30, 21).

Москва «ШИНА — ЧАНГАЛЗОР ҚИРОЛИЧАСИ» (11, 13, 15, 17, 19, 20.40).

Восток — «ЖАНОБ ПИТКИН ДУШМАН ОРТИДА» (11, 14, 17, 20)

Лисунов номли — «РЕМБО» (тоқ соатларда).

Ўзбекистон ССЖ Алоқа вазирлигининг
ЖУМҲУРИЯТ АХБОРОТ-ҲИСОБЛАШ МАРКАЗИ

СМ ЭҲМнинг ЎРОВИ ОЧИЛМАГАН ҚУЙИДАГИ ҚЎШИМЧА ҚУРИЛМАЛАРИНИ НАҚД ПУЛСИЗ

ҲИСОБ-КИТОБ ЙЎЛИ БИЛАН СОТАДИ:

— СМ-8513 маълумотларни узатиш мультиплексор;

— СМ-8528 маълумотларни узатиш мультиплексор;

— СМ-6315 негиздаги СМ-6305 алифбо-рақамли чоп этиш қурилмаси;

— ЕС-7036 алифбо-рақамли чоп этиш қурилмалари (3 дона);

— ЕС-5407 магнит дискларидаги ташқи хотира (назоратчиси билан) 2 ЕС-5061.

55-14-21, 55-07-62 телефонлари бўйича маълумот олиш мумкин.

Манзилимиз: 700015, Тошкент шаҳри, Полторацкий кўчаси, 87-уй.

ЙЎЛДОШ ОХУНБОБОЕВ НОМЛИ ШАҲАР МАДАНИЯТ УЙИ ҚОШИДАГИ

1 ЙИЛЛИК ТИКИШ-БИЧИШ ВА БАДИИЙ КАШТАЧИЛИК **КУРСИГА**

ЎҚУВЧИЛАР ҚАБУЛ ҚИЛИНАДИ

Манзилгоҳимиз: Калинин майдони, Зарқайнар кўчаси, 10-уй. «Чорсу» метро станцияси.

«Тошкентвино» комбинатига идишларни ташиш учун берилган 14229-сонли юк-транспорт ҳужжатининг йўқолган

БОСМА ҚОҒОЗЛАРИ

БЕКОР ҚИЛИНАДИ

Ўрта Осиё медицина педиатрия институти томонидан **Ҳамдамов Аҳмадали Ҳакимович** номига берилган МВ-1 095822 номерли йўқолган

ДИПЛОМ

БЕКОР ҚИЛИНАДИ

Тошкент шаҳар Собир Раҳимов районидаги 191-ўрта мактаб томонидан **Ходжиназаров Рустам Хомзабекович** номига берилган Г 995920 номерли йўқолган

ЎРТА МАЪЛУМОТ

ТЎҒРИСИДАГИ

АТТЕСТАТ

БЕКОР ҚИЛИНАДИ

«Таштрансспецстрой» трестининг 73-механизациялаштирилган бошқармасига берилган ГТ-1 сериядаги 31900073, 4263134, 4263136, 4263141, 4263143, 4263145, 4263147, 4263148, 4263150 номерлардаги янги шаклдаги меҳнат дафтарчаларининг йўқолган

ТОЗА БЛАНКАЛАРИ

БЕКОР ҚИЛИНАДИ

ТОШКЕНТ оқшоми

Муассислар: халқ депутатлари Тошкент шаҳар Кенгаши ва Ўзбекистон Коммунистик партияси Тошкент шаҳар қўмитаси

Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети нашриётининг Меҳнат Қизил Байроқ орденли босмахонаси. Тошкент шаҳри.

МАНЗИЛГОҲИМИЗ: 700083, Тошкент, Ленинград кўчаси, 32-уй.

ТЕЛЕФОНЛАР: қабулхона — 32-53-76; хатлар — 33-29-70; 32-53-79; жамоатчилик қабулхонаси — 32-55-83.

Шанба ва якшанбадан ташқари ҳар куни ўзбек тилида чиқади.

79.000 нусхада чоп этилади. Индекс 64690.
Буюртма: 4728. 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10.